

Kaubanduskoja TEATAJA

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja häälekandja, asutatud 1925. aastal

Nr 11 • 5. juuni 2006

ÄRIVISIIT MOSKVASSE

„Kerge pole siin kellelgi,” vastas advokaat Oleg Poputarovski kohtumisel Eesti ettevõtjatega küsimusele, et miks küll on Venemaal loodud nii palju bürookraatlikke takistusi ettevõtjatele.

29.–31. maini Moskvat külastanud kuue ettevõtte esindajatel oli võimalus oma silmaga veenduda, mis olukorras Venemaa ja Moskva majandus hetkel on. Poliitilisest tasandist ja riikidevahelistest suhetest andis ülevaate Eesti suursaadik Moskvast proua Marina Kaljurand, kes kutsus üles ettevõtjad mitte ainult pealinna poole vaatama, vaid otsima koostöövõimalusi ka regioonides. Tsiteerides ühte Venemaa piirkonna kubeneri, kes võrreldes majandus- ja poliitilisi suhteid nentis, et kui riikidevaheline poliitika on tuul kõrgetes männiladvades, siis kohalik ja majandusalane koosõo on kui siilikased metsa all, kes sõltumata tuulest oma asja ajavad, soovitas proua suursaadik just sellist suhtumist ka säilitada – rahulikult oma otsesuheteid arendada.

Detailsema pildi väliskaubandustehingutest, ettevõtlusvormidest, maksudest ning investeerimisalasest regulatsioonist andis kohtumisel Edela-Moskva linnaosa prefektuuris toimunud seminaril advokaat Oleg Poputarovski. Lisaks üldinfole soovitas ta mitte karta kohtu poole pöördumist Venemaal, sest kohtu poolt väljastatud otsused on kohustuslikud nii tollile, kohalikule omavalitsusele kui muudele ametitele. Järgnenud seminaril Moskva Kaubandus-Tööstuskojas oli võimalus tutvustada äritegemise tingimusi ja tavasid Eestis ning seminarile järgnesid kontaktkohtumised Moskva ettevõtetega. Kaubanduskoja jaoks oli visiidi kõrghetkeks koostöölepingu allkirjastamine Moskva Kaubanduskojaga. See leping määratleb küll omavahelise infovahetuse ja teenuste osutamise üldtingimused, kuid loodetavasti loob tugeva aluse edaspidisteks ühisteks ettevõtmisteks.

TÄNA LEHES:

- › Kaubanduskoja seisukoht osa ja aktsia väikseimast nimiväärtusest
- › Turvalisuse nõuete ühtlustamisest maismaatranspordile
- › Mis on tööstusjulgeolek?
- › Konkurentsist hariduses
- › Ärieetikast

Moskva Kaubandus-Tööstuskoja viitsepresident ja peadirektor hr Kartašov ja Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor Siim Raie allkirjastamas koostöölepingut.

Iga liige LOEB!

SISUKORD

KALENDER

• Juuni 2006 •

JUHTKIRI

Viis põhjust, miks Kaubanduskoda seisab ettevõtete tulumaksu säilitamise eest

LK 3

MUUDATUSED SEADUSANDLUSES

Koja seisukoht: Kui suur peaks olema tulevikus – peale euro kasutuselevõttu – osa ja aktsia väikseim nimiväärtus

LK 4

Isikuandmete kaitse seaduses kavandavatest muudatustest

LK 4-5

Pakendiseadus ei tohi põhjendamatult ettevõtjate ja organisatsioonide kohustusi suurendada

LK 6-7

Ühtsed turvalisuse nõuded maismaatranspordile EL-is

LK 8

ÄRIEETIKA

Rohkem Ärieetikat!

LK 9-10

VÄLISKAUBANDUS

ATA märkmik

LK 11

EUROOPA LIIT

Tööstusjulgeolekust

LK 12-13

Viie minutiga uus äripartner

LK 14

HARIDUSPOLIITIKA

Kõlvatu konkurents hariduses

LK 16

Riikliku stipendiumiga välisülikooli doktorantuuri

LK 17

Kutseharidusteemaline liikmepäev Pärnus

LK 18-19

PÄRNU ESINDUS

Eesti ettevõtjad ja jätkusuutlikkus

LK 19

Pärnumaa puiduettevõtjad planeerivad ühisturundust

LK 20

RAHVUSVAHELISED ÜRITUSED

LK 21-25

RIIGIHANKETEATED

LK 25

KOOSTÖÖPAKKUMISED

LK 26

6. juuni

12.45

Seminar „Saksamaa äripartnerina“

Koostöös EAS-iga

Liis Liivoja, Tel: 644 3859 • E-post: liis@koda.ee

8. juuni

10.00-14.00

Seminar „Muudatused äriseadustikus“

Lektor Martin Käerdi

Koostöös Advokaadibürooga Raidla ja Partnerid Merle Eller

Tel: 646 0244 • E-post: merle@koda.ee

9. juuni

10.00

Seminar Riigihangetest Soomes

Lea Aasamaa,

Tel: 644 8079 • E-post: lea@koda.ee

9. juuni

10.00

Ärihommikusöök Mihhail Bronshteini ja Hardo Pajulaga Jõhvi Kontserdimajas

Margus Ilmjärv

Tel: 337 4950 • E-post: margus@koda.ee

14. juuni

10.00

Seminar: Eksporditoetuste võimalused

Jaanika Vaher

Tel: 644 8079 • E-post: jaanika@koda.ee

15. juuni

11.00-13.00

Soome metallifirmade kontaktpäev Jõhvis

Margus Ilmjärv

Tel: 337 4950 • E-post: margus@koda.ee

16. juuni

10.00

Õppepäev: Ehitushanked läbipaistvamaks!

Lea Aasamaa

Tel: 644 8079 • E-post: lea@koda.ee

Teie Kaubanduskoda

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda • Toom-Kooli 17, 10130 Tallinn

Tel: 646 0244 • Faks: 646 0245 • E-post: koda@koda.ee • www.koda.ee

Väliskaubandusosakond

Tel: 644 3067 • konsultatsioon • päritolusertifikaadid • ATA-Carnet
• tollikonsultatsioon

Rahvusvaheliste suhete osakond

Tel: 644 3859 • äridelegatsioonid • messid • kontaktpäevad
• Kölni ja Stockholmi messiesindused Eestis

Euroinfo keskus

Tel: 644 8079 • konsultatsioon • koostööpakumised • raamatukogu

Majanduspoliitika- ja õigusosakond

Tel: 646 0244 • konsultatsioon • majanduspoliitiline tegevus

Kliendisuhete ja turundusosakond

Tel: 646 0244 • liikmeks astumine • liikmeüritused • Teataja
• internet • avalikud suhted • Tel: 644 4368 • liikmesuhted

Raamatupidamine

Tel: 644 1897

Kaubanduskoja Tartu esindus

Lai 6, 51005 Tartu • Tel: 744 2196

Kaubanduskoja Pärnu esindus

Ringi 35, 80012 Pärnu • Tel: 443 0989

Kaubanduskoja Kuressaare esindus

Tallinna 16, 93811 Kuressaare • Tel: 453 3144

Kaubanduskoja Jõhvi esindus

Pargi 27-203, 41537 Jõhvi • Tel: 337 4950

www.koda.ee

Toimetaja: Kadri Liimal
E-post: kadri@koda.ee
Küljendus: Disainikorp
Trükk: Iloprint
Tiraaž: 5000

Viis põhjust, miks Kaubanduskoda seisab ettevõtete tulumaksusüsteemi säilitamise eest

RAHANDUSMINISTEERIUM ON VIIMASTEL NÄDALATEL TUTVUSTANUD PLAANE, MIDA TEHA EESTI ETTEVÖTETE TULU MAKSUSTAMISEGA ALATES 2009. AASTAST. VÄLJA ON PAKUTUD MITMEID VARIANTE, KUID PIKEMALT ON ANALÜÜSITUD NING ESILE TÖSTETUD PLAAN TAASTADA TRADITSIOONILINE TULUMAKS JOOKSVALT KASUMILT 10%.

Ka meie Kaubanduskojas oleme nii juhatause kui ekspertide tasemel antud küsimusega tegelenud ja ei saa Rahandusministeeriumi sellise plaaniga kuidagi nõustuda ja oleme teinud omapoolse ettepaneku ettevõtete tulumaksusüsteemi säilitamise kohta tänasel kujul, tehes minimaalsed muudatused olemasolevasse seadusesse (*Lisada seadusesse: erandina üldisest maksukohustusest ei maksustata TMS § 50 lõikes 1 sätestatud tulumaksuga dividendi, mida makstakse residendist äriühingu Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis asuvale emaettevõttele, kui dividendi saajale kuulub dividendi väljamaksmise ajal vähemalt 10% dividendi maksnud Eestis asuva äriühingu aktsiastest, osadest või häältest. Maksustatakse füüsilisele isikule ja alla 10% osalusega juriidilisele isikule makstud dividend. Seaduses tulumaks säilib*).

Rahandusministeeriumi plaaniga ei saa me nõustuda, sest:

Esiteks ei nõua tegelikult keegi meilt oma ettevõtete tulumaksusüsteemi muutmist. Juba liitumisläbirääkimistel sai selgeks, et kuigi meie maksusüsteem erineb Euroopa traditsioonidest, on see siiski kooskõlas kõikide direktiividega, väljaarvatud ühega. Eestile on antud üleminekuaja ema-tütariühingute direktiivi täielikuks kohaldamiseks ja seda ühe Euroopa kohtulahendi valguses, mis annab ka maksuexpertide jaoks üllatavalt tõlgenduse kinnipeetavale tulumaksule (*withholding tax*). See tähendab, et ainus asi, mida me muutma peame

(direktiivi täielikuks kohaldamiseks) on ema- ja tütarettevõtete vaheliste dividendimaksuste maksustamist.

Teiseks käib Euroopas kõva maksukonkurents ja meie järeleandlikkus oleks vaid teiste riikide võit. Uurides arenguid EL-is väärib siinkohal rõhutamist, et viimaste Euroopa Kohtu eelotsustuste põhjal on EL liikmesriigid järeldamas, et püüdlust soodsaimale maksustamisele ei saaks EL sees enam keelata. Otsesõnu konstateeritakse, et püüdlusi soodsaimaks maksustamiseks tuleb aktsepteerida, kui teises EL liikmesriigis asuva ettevõtte tegevus on reaalne.

Kolmandaks arvame, et Rahandusministeeriumi poolt välja toodud ohud, et meie välispartnerid – riigid, kellega Eestil on sõlmitud topeltmaksustamise vältimise lepingud, võivad muutuda rahatuks. Et nad võivad tõlgendada Eesti süsteemi kui madala maksumääraga või null-määraga riiki – ei kanna endas nii suurt riski, et me peaks oma süsteemi kardinaalselt muutma minema. Kahepoolsete topeltmaksustamise vältimise lepingute löögi alla sattumise tõenäosust on hinnanud nullilähedaseks ka eksperdid naaberriikidest. Ja veel, ka praegu ei ole Eestil maksulepingud jõustunud kõigi EL riikidega. Kordagi ei ole seetõttu kurdetud, et näiteks Luxembourgiga (Küprose, Kreeka, Sloveenia või Slovakkia), kellega meil maksulepingud jõustunud ei ole) ettevõtetele mingisuguseid topeltmaksustamise probleeme oleks.

TOOMAS LUMAN

Juhatause esimees

Neljandaks peame me maksukonkurentsis esikohale tõstma ikka enda, Eesti ettevõtete huvid ja arengud. Eriti just väikeste ja keskmiste ettevõtete huvid. Muutes 1999. aastal Eesti ettevõtete tulumaksusüsteemi ei osanud me isegi ette aimata, et loomisel on täiesti unikaalne ning uuenduslik maksusüsteem, mille mõju majanduse arengule on nii ulatuslik. Eesti ettevõtete omakapital, põhiline investeringute allikas, kasvas viie aastaga 2,6 korda – 69 miljardilt 1999. aastal 182 miljardi kroonini 2004. aastal. Usume, et see mõju on võrreldav Euroopa Liiduga liitumisega.

Viiendaks ja kõige olulisemana tuleb ikka ja jälle rõhutada meie olemasoleva ettevõtete tulumaksusüsteemi rahvusvaheliselt unikaalset, märgilist olemust. Tegemist on nii uuendusliku ja hea süsteemiga, et oleks imeks pandav, kui ta teistel valitsustel pinnuks silmas ei oleks ning välissurvet klassikalise süsteemi rakendamiseks poleks.

Täna võime kindlad olla, et nii kodumaine kui välismaine investor kuuldes, et Eestis on tulumaksusüsteem, mis ei maksta tulu selle genereerimise hetkel, tunneb otsekohe sügavat huvi Eesti ja meie majanduskeskkonna vastu. Sama kindlad võime olla, et kui meie ettevõtte tulumaks selle genereerimise hetkel on 10, 15 või mõni muu protsendipügal, siis oleme koheselt võrdluses Läti, Venemaa, Iirimaa, Sloveenia või tegelikult ükskõik millise teise atraktiivse investeerimispiirkonnaga ning kaotame selles võrdluses.

Oleme Kaubanduskojas veendunud: kui Eesti jätab tulumaksusüsteemi muutmata ja kohaldab ema-tütariühingu direktiivi, toob see kaasa tugeva välisinvesteeringute kasvu ja mõjub positiivselt majanduse arengule, korvates mitmekordset võimaliku riigieelarve vähenemist. ☑

4 Muudatused seadusandluses

Kaubanduskoja seisukoht: Kui suur peaks olema tulevikus – peale euro kasutuselevõttu – osa ja aktsia väikseim nimiväärtus

REET TEDER

Majanduspoliitika- ja
õigusosakonna juhataja

Tuginedes meie liikmetelt saadud tagasisidele on küsimuses, kui suur peaks tulevikus olema osa ja aktsia väikseim nimiväärtus Kaubanduskoja seisukoht järgmine: nii osa kui aktsia väikseim nimiväärtus võiks tulevikus olla 1 euro. Ei ole suurt ja olulist põhjust, miks peaks väärtpaberite väikseim nimiväärtus kapitaliühingutes tingimata erinev olema. Leitakse, et 1 euro – see on hea, lihtne ja aktsial peaks mingi väärtus ka olema.

Tuletame meelde – arvamust küsime kahe järgmise variandi kohta.

Kas toetada:

- I Äri-seadustiku muutmise seaduse (seoses euro kasutuselevõttuga) eelnõus välja pakutud osaühingutes osa väikseima nimiväärtusena ette 10 eurot; aktsiaseltsides aktsia väikseima nimiväärtusena ette 1 euro;
- II Eesti Väärtpaberite Keskregistri ettepanekut eelistada aktsiate ja osade nimiväärtuste puhul võimalikult madalat vääringut. Osaühingutes võiks olla osa nimiväärtus 1 euro (või selle täiskordne) ja aktsiaseltsides 10 euro-senti (või selle täiskordne).

Nägu näha, on Kaubanduskoja seisukoht omaladane kompromiss kahest variandist. Aktsiaseltside puhul eelistati lihtsamat häältearvestamise või-

malust tulevikus ja osaühingute puhul lihtsamaid üleminekutoiminguid. Oma seisukoha esitame asjakohastele ministriteeriumidele – Rahandusministeeriumile ja Justiitsministeeriumile.

On aga näha, et euro kasutuselevõttuga seonduv ei ole täna aktuaalne. Seoses jätkuva ebamäärasusega euro kasutuselevõtu tähtsuses on see loomulik. Varaseim võimalik aeg euro kasutuselevõtuks on Valitsuse plaani kohaselt 1. jaanuar 2008. Kas see realiseerub, on täna vara öelda. Riik töötab jätkuvalt euro kasutuselevõtuks vajalike seaduste muutmise eelnõude kallal. Need on leitavad ka Kaubanduskoja kodulehel Majanduspoliitika – Aktuaalset all. Arvestades liikmete poolt esitatud küsimusi, rõhutan aga üht põhimõtet, mis on juba seaduse eelnõus kajastamist leidnud. Enne euro kasutuselevõttu kroonides väljendatud osa- või aktsiakapitalidega ühingud ei pea kohustuslikus korras ja määratud tähtajaks asuma põhikirju muutma. Äri-seadustiku muutmise eelnõus nähakse ette, et kui äriühing soovib peale euro kasutuselevõttu oma põhikirjas midagi muuta, siis ei kanta peale euro käibelevõttu äriregistrisse selliste äriühingute põhikirjamuudatusi, kui samaaegselt ei tehta summade eurodes väljendamiseks vajalikke muudatusi. See-ega, nii kaua kui põhikirja muuta ei soovita, võivad summad selles olla kroonides. Selle eest sanktsioneerima ei hakata. Ja mingit tähtaega ettevõtjatele kohuslikus korras konverteerimismuudatuste tegemiseks eelnõuga ei seata. ☐

Põhimõtteliselt jäi seaduse struktuur samaks. Suurima muudatusena võib välja tuua, et kui enne ei kohaldunud seadus sellise teabe töötlemisele, mis oli andmesubjekti poolt juba kord avalikustatud (andmesubjekt ei saanud hiljem keelata õiguspäraselt avalikustatud andmete avalikustamise lõpetamist), siis IKS eelnõu kohaselt saab isik ka sellisel juhul nõuda andmete avalikustamise lõpetamist. On siiski teatud erandjuhud, mil isikuandmeid võib avalikustada ilma andmesubjekti nõusolekuta (sellisel juhul ta ei saa ka avalikustamise lõpetamist nõuda). Nõusolekuta avalikustamine on näiteks lubatud ajakirjanduslikul eesmärgil ning tingimusel, et see toimub kooskõlas heade kommetega ning ajakirjanduseetika põhimõtetega. Andmesubjekti nõusolekuta tema isikuandmete avalikustamiseks peab esinema ülekaalukas avalik huvi ning avalikustamine ei või ülemääraselt kahjustada andmesubjekti õigusi. Uuena on eelnõus reguleeritud avalikus kohas toimuva heli- ja pildimaterjali avalikustamise eesmärgil jäädvustamise nõuded. Üldjuhul peab avalikus kohas isikute kujutiste ja/või hääle salvestamiseks sarnaselt muude isikuandmete töötlemise viisidega olema andmesubjekti nõusolek, kuid et see ei ole alati mõistlike pingutustega võimalik, siis asendab nõusolekut ka võimalike andmesubjektide teavitamine sellises vormis, mis võimaldab neil heli- või pildimaterjali jäädvustamise faktist aru saada ning soovi korral vältida mikrofoni ja kaamera ette sattumist. Teavitamiskohustus ei kehti avalike ürituste puhul, mille jäädvustamist võib mõistlikult eeldada.

Eelnõuga muudetakse isikuandmete liigitamise põhimõtteid. Kui hetkel kehtiva IKS kohaselt võivad isikuandmed olla eraelulised, delikaatsed ja kõik muud isikuandmed, siis edaspidi viiakse eraeluliste isikuandmete loetelu hoopis Avaliku teabe seaduse rakendusalasasse (muutub seal piiratud juurdepääsuga teabeks). Eelnõu toob isikuandmete erilist kaitset vajava alaliigina välja üksnes delikaatsed isikuandmed.

Eelnõus ei ole muudetud põhimõtet, et isikuandmete töötlemine on üldjuhul lubatud üksnes juhul, kui andmesubjekt

Isikuandmete kaitse seaduses kavandatavatest muudatustest

EELMISES TEATAJAS TUTVUSTASIN AVALIKU TEABE SEADUSES TEHTAVAIK MUUDATUSI. KUNA ISIKUANDMETE TÖÖTLEMISE REGULATSIOONI ON OTSUSTATUD MUUTA KOMPLEKSEMALT, SIIS TULEKS PEATUDA NATUKE LÄHEMALT KA ISIKUANDMETE KAITSE SEADUSES (EDASPIDI IKS) TEHTAVATEL MUUDATUS- TEL. KUNA MUUDATUSTE MAHT ON SUUR, OTSUSTATI SEADUSE MUUTMISE ASEMEEL VÄLJA TÖÖTADA UUS SEADUS.

on andnud selleks nõusoleku. Samas ei loeta eelnõu kohaselt edaspidi vaikimisi nõusolekut isiku tahteavalduseks. Eelnõuga kaotatakse ära isikukoodi töötlemisel eristaatus. Seetõttu laienevad eelnõu kohaselt isikukoodi töötlemisele edaspidi kõik üldised isikuandmete töötlemise põhimõtted.

Delikaatsete isikuandmete töötlemise registreerimise osas on eelnõus võrreldes kehtiva seadusega uuendusena lisatud § 30, milles käsitletakse isikuandmete kaitse eest vastutava isiku nimetamist ja sellega seonduvat lihtsustamist üldisest delikaatsete isikuandmete töötlemise registreerimisest korrast. Juhul kui isikuandmete töötleja on määranud isikuandmete kaitse eest vastutava isiku, siis ei ole ta kohustatud registreerima delikaatsete isikuandmete töötlemist Andmekaitse Inspeksioonis. Eelnõu seletuskirja kohaselt võib isikuandmete kaitse eest vastutav isik põhimõtteliselt olla isikuandmete töötleja töötaja, kuid ei pea seda olema (nt on mõeldav, et mõni andmeturbspetsialist asub mitmetele isikuandmete töötlejatele lepingu alusel vastavat teenust pakkuma). Oluline on, et isikuandmete kaitse eest vastutavale isikule oleks tagatud piisav sõltumatus, et tal oleks takistamatult ja tõhusalt võimalik oma ülesandeid täita. Isikuandmete kaitse eest vastutava isiku määramisest ja tema volituste lõppemisest tuleb viivitamata Andmekaitse Inspeksioonile teada anda.

Oma esialgse arvamuse ja ettepanekud IKS eelnõu kohta on seaduse väljatöötajale saatnud ka Kaubanduskoda. Meie hinnangul lõhuks eelnõuga kehtestatav regulatsioon (juba avalikustatud andmete avalikustamise lõpetamise võimalus) väljakujunenud ja hästitöötava süsteemi. Seda eelkõige selliste andmete avalikustamise suhtes, mille avalikustamiseks on olemas ilmne avalik huvi. Üheks selliseks olukorraks on meie hinnangul isiku finantsilise usaldusväärsuse ehk krediitvõime kontrollimine. Tarbijakrediidi direktiivi eelnõust tulenevalt on krediidiandja õigustatud saama vajalikku infot isiku krediitvõime kohta. Informatsiooni allikateks võivad olla nii isiku enda poolt antud teave kui ka andmebaasidesse kogutud info töötlemine (seda ka juba lõppenud lepingute kohta). Selline tegevus on igati kooskõlas vastutustundliku laenamise põhimõtetega ning kaitseb nii laenajat kui ka kreditorit. Oleme vastu IKS muutmisele selliselt, et isikul oleks õigus nõuda kõikide enda kohta käivate ja juba eelnevalt avalikustatud andmete avalikustamise lõpetamist. Teiseks tekib meie hinnangul eelnõu sellisel kujul jõustumisega olukord, kus ka õigusvastaselt käitunud isikutel (näiteks võlgnikud) on õigus oma andmete avalikustamine lõpetada. Kui eelnõuga antakse isikule võimalus igal ajal keelustada oma nime ja isikukoodi töötlemine, siis kaoks võlausaldajal edaspidi mõte edastada võlglaste andmeid inkas-

URMAS MÄNNA

Majanduspoliitika- ja õigusosakonna jurist

sofirmadele ja maksehäireregistrisse. Kiire majanduskasvu tingimustes peaks avalikes huvides olema just tarbijate poolt krediiti tarbitavate teenuste puhul krediitvõime kontrollimise tagamine, vältimaks majanduslanguse saabumise korral erasikute massilist maksejõuetust ja pankrotte.

Oleme vastu ka IKS eelnõu põhimõttele, mille kohaselt tahteavalduseks ei loeta enam vaikimisi nõusolekut. Leiame, et sellise põhimõtte rakendamine isikuandmete töötlemisel ei ole otstarbekas ning piirab isikute vabadust lepingutingimustes ise kokku leppida.

Teeme ettepaneku lihtsustada teatud juhtudel delikaatsete isikuandmete töötlemisest teavitamise korda ning sätestada delikaatsete isikuandmete töötlemisest teatamist lihtsustav erand ka tööõnnetuste ja kutsehaiguste korral (hetkel kehtiva regulatsiooni kohaselt tuleb sellistel juhtudel andmete töötlemisest 1 kuu ette teatada). ☐

IKS eelnõu ja selle seletuskiri on üleval Kaubanduskoja kodulehel Majanduspoliitika > Aktuaalset all. Soovitan teil eelnõuga tutvuda. Kõik muudatus- ja täiendusettepanekud on teretulnud e-posti aadressile urmas@koda.ee.

Pakendiseadus ei tohi põhjendamatult ettevõtjate ja organisatsioonide kohustusi suurendada

KIRJUTASIME NII EELMISES TEATAJA NUMBRIS KUI E-INFOLEHES PAKENDISEADUSE NING PAKENDIAKTSIISI SEADUSE KAVANDATAVATEST MUUDATUSTEST NING KUTSUSIME LIIKMEID ÜLES EELNÕU KOHTA ARVAMUST AVALDAMA. SUUR TÄNU KÕIGILE, KES ARVAMUST AVALDASID!

MAIT PALTS

Majanduspoliitika- ja õigusosakonna jurist

Üldisemate probleemidena märgiti lihtsustamist ja ühtlustamist vajavat pakendite kogumise ja taaskasutamise seotud aruandlust, mõistete täiendamise vajadust ning probleeme kodumajapidamistest pakendijäätmete kogumisel. Toome alljärgnevalt mõned mõtted, mida Kaubanduskoda eelnõu koostajatele saadetud ettepanekutes väljendas.

Pakendiettevõtja kohustus peaks piirduma siiski vaid enda poolt tekitatud pakendi ja pakendijäätmete kogumisega. Kui kehtivas pakendiseaduses (§ 16 lg 1) on selgelt öeldud, et pakendiettevõtja peab oma pakendatud kauba ja sisseveetud pakendatud kauba pakendi ja sellest tekkinud pakendijäätmed koguma ja taaskasutama, siis eelnõu sõnastus selles osas enam nii täpne ei ole. Kavandatav uus sõnastus ütleb vaid, et "Pakendiettevõtja, kes pakendab kaupa või veab sisse pakendatud kaupa, peab turule lastud pakendatud kauba pakendi ja sellest tekkinud pakendijäätmed koguma ja taaskasutama."

Pakendiettevõtja kohustus koguda kokku ja taaskasutada enda poolt turule lastud pakend on üks pakendiettevõtja põhikohustusi, mis peab olema ka võimalikult täpselt sõnastatud. Selles osas ei tohi lasta tekkida erinevaid tõlgendusi või ebamäärasust. Kuna kehtiv seaduse tekst on konkreetses küsimuses aga selgesõnalisem, ei näe me ka põhjust, miks

tuleks seda muuta. Seetõttu oli ka meie ettepanek – mitte muuta kehtivat põhimõtet selle kohta, et pakendiettevõtja peaks koguma ja taaskasutama eelkõige enda poolt turule lastud kauba pakendi ja pakendijäätmed.

Vahemaa fikseerimine ei pruugi olla lahenduseks. Eelnõu kohaselt võiks pakendatud kaupa müüv isik, kelle müügikoha suurus on kuni 200 m², pakendi, millele on kehtestatud tagatisraha, ning muu pakendi ja pakendijäätmete, mille vastuvõtmise kohustust ei ole taaskasutusorganisatsioonile üle antud, vastuvõtmise korraldada kirjaliku lepingu alusel kuni 500 meetri kaugusel asuvas selleks otstarbeks kohandatud punktis müügikoha lahtioleku ajal. Kohaliku omavalit-

suse tehtud erandi korral võib see vahemaa ka suurem olla. Toetame eelnõu koostajate eesmärki leevendada väiksemate müügikohtade kulutusi seoses pakendi ja pakendijäätmete kogumisega. Samas tekib aga küsimus, kas 500 meetri kriteerium on ikka põhjendatud ja reaalse efektiga? Miks ei võiks see olla veelgi pikem või lühem? Sellist analüüsi ei ole aga eelnõule lisatud. Kui tõesti jääb müügikoha ja pakendite vastuvõtmise koha vahele 500 meetri asemel 700 meetrit, kas see tähendab, et pakendid jääksid selle liigse 200 meetri pärast tagastamata või on põhjus hoopis mujal? Kui asulas on kolm poodi, kuid üks korrektelt toimiv pakendite ja muu taara tagastamist korraldav punkt, kas see ei ole siis piisav lahendus?

Pakendiettevõtja kohustus koguda kokku ja taaskasutada enda poolt turule lastud pakend on üks pakendiettevõtja põhikohustusi, mis peab olema ka võimalikult täpselt sõnastatud.

Olulisem kui vahemaa, peaks antud juhul olema pakendi tarbijale antava info selgus ning silmatorkav reklaam ja teave pakendi tagastuskohtade asukohast. Ettevõtjal peab olema reaalne võimalus oma kulutusi kokku hoida, kui ta seda soovib. Kindlasti ei saa pidada põhjendatuks seda, et pakendite tagastuspunkt peaks olema ilmtingimata avatud müügikoha lahtioleku ajal (kui müügikoht on andnud pakendite kogumise üle vastavalt vastuvõtupunktile). Kuivõrd kohustuse üleandmine on seotud tingimusega, et vastav punkt (nt taarapunkt) oleks avatud müügikohaga samadel lahtioleku aegadel, siis tekiks tõenäoliselt probleeme kohustuse üleandmisega neil müügikohtadel, mis on avatud 24h või lihtsalt tavapärasest tööajast veidi pikemal ajal. See aga, et vastavate punktide tööaeg võib olla lühem kui tavapärase kaupluste avatud oleku, aeg on üsna tavaline. Tekib küsimus, kas näiteks taara tagastamise ning toidu- või esmatarbekauba ostmise võimalused peavad olema ikka alati tagatud samadel kellaaegadel? Leiame, et taarapunkti ja müügikoha avatud oleku aja kattumine ei ole vajalik tingimus ning tuleks eelnõust välja jätta.

Auditeerimiskohustust tuleb siiski kaaluda ning võimalusel piirata. Kui näiteks äriühinguõiguses on väiksemad ettevõtted, jäädes allapoole teatud kriteeriumitest, vabastatud majandusaasta aruannete auditeerimisest, siis pakendiseadusega pigem soovitakse auditeerimiskohustust suurendada. Näiteks ütleb üks kavandatud muudatustest järgmist: „Akrediteeritud taaskasutusorganisatsioon esitab vähemalt üks kord aastas pakendiregistrisse kandmiseks käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud ja sõltumatu audiitori kinnitatud andmed iga temaga liitunud ja temale kohustused üle andnud pakendiettevõtja kohta ja käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 4 nimetatud ja sõltumatu audiitori kinnitatud andmed taaskasutusorganisatsiooni kohta kokku.“ Raske on leida põhjust, miks peaksid pakendiettevõtja ning pakendioorganisatsioon olema allutatud absoluutsele auditeerimisele (kohati samade andmete osas sisuliselt topelt). Mis teeb pakenditega seonduva niivõrd eriliseks?

Nii nagu äriühinguõiguseski, pooldame ka pakenditega seonduvas auditeerituse vähendamist.

Raamatupidamise ja pakendite kogumisega seotud dokumentatsiooni kontrolli õigus peab haakuma muu õigusruumiga. Kui eelnõu kohaselt soovitakse anda Keskkonnainspeksioonile, linna- ja vallavalitsusele ning Maksu- ja Tolliametile õigus kontrollida pakendiettevõtjate ning pakendi ja pakendijäätmete kogumise ja taaskasutamise seotud isikute tegutsemiskohti ning raamatupidamise ja teisi pakendi ja pakendijäätmete arvestuse aluseks olevaid dokumente, siis võib paremal juhul arvata, et eelnõu koostajad on kogemata jätnud tähelepanuta „seotud isikute“ mõiste.

Nimelt ütleb näiteks seotud isikute le-gaaldefiniitsioon tulumaksuseaduses, et isikud on omavahel seotud, kui:

- isik on teise isiku abikaasa, otsejoones sugulane, õde või vend, õe või venna alaneja sugulane, abikaasa otsejoones sugulane, abikaasa õde või vend;
- isikule kuulub üle 10% juriidilise isiku aktsia- või osakapitalist, häälte koguarvust või õigusest juriidilise isiku kasumile;
- isik on teise isiku töötaja, töötaja abikaasa või otsejoones sugulane;
- isik on juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige, juhtimis- või kontrollorgani liikme abikaasa või otsejoones sugulane.

Kas ülalnimetatud institutsioonidel peaks ikka olema õigus kontrollida näiteks pakendiettevõtja juhatuse liikme abikaasa tegevust või pakendiettevõtja aktsionäri raamatupidamist. On selge, et mõiste „seotud isikud“ on antud kontekstis liialt lai ja põhjendamatu, mistõttu tuleb see kindlasti asendada sobilikumaga või üldse eelnõust välja jätta. ☑

Kõigi esitatud ettepanekutega on võimalik tutvuda Kaubanduskoja kodulehel www.koda.ee, Majanduspoliitika all asuvas arvamuste rubriigis.

Kordame liikmete soovil seminari:

MUUDATUSED ÄRISEADUSTIKUS

8. juunil 2006 kell 10.00 – 14.00
Eesti Kaubandus-Tööstuskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab koostöös Advokaadibürooga Raidla ja Partnerid 8. juunil seminari 2006. aasta 1. jaanuaril jõustunud äriseadustiku muudatustest.

Lektor **Martin Käerdi** (Raidla & Partnerid) käsitleb järgmiseid teemasid:

- Muudatused osade ja aktsiate võõrandamise regulatsioonis ja ostueesõigusega seonduvad probleemid;
- Muudatused seoses dividendide maksamise ja muude väljamaksete tegemisega ning alusetute väljamaksete tagastamise kord;
- Muudatused laenukeelu ja oma aktsiate/osade omandamise regulatsioonis, piirangud ning nende rikkumise tagajärjed;
- Muudatused seoses äriühingute organite otsustega, üldkoosoleku otsuste vastuvõtmise lihtsustatud kord, koosolekute kokkukutsumine ja läbiviimine ning otsuste vaidlustamine;
- Juhtorganite (juhatuse ja nõukogu) liikmete ja äriühingu vaheline suhe ja nende tasustamine, juhtorganite liikmete valimine ja tagasikutsumine;
- Juhtorganite (juhatuse ja nõukogu) liikmete kohustused ja vastutus.

Osalemistasu Kaubanduskoja liikmele 400 krooni ja mitteliikmele 800 krooni. Hinnad sisaldavad jaotusmaterjale ja kohvipause.

Lisainfo ja registreerimine:

MERLE ELLER

Tel: 646 0244

E-post: merle@koda.ee

Ühtsed turvalisuse nõuded maismaatranspordile EL-is

EUROOPA KOMISJON ON OTSUSTANUD, ET SEOSSES KASVAVA TERRORISMI-OHUGA TULEB TUGEVDADA KAUBA MAISMAAVEDUDE TURVALISUST. MAISMAAVEDUDE REGULEERIMISEKS ON VÄLJA TÖÖTAMISEL EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUSE EELNÕU TARNEAHELA TURVALISUSE TAGAMISE KOHTA (KOM (2006)79). MÄÄRUSE EELNÕU EESMÄRK ON KEHTES-TADA LIIKMESRIIKIDES MAISMAATRANSPORDI TARNEAHELA TURVALISUSE TUGEVDAMISEKS ÜHISED REEGLID, PIDADES SILMAS TURVALISUST OHUS-TAVAID VAHEJUHTUMEID, EESKÄTT TERRORISMIOHTU.

Kõnealuse määruse eelnõuga soovi-takse luua turvalise ettevõtja staa-tus, mis omistatakse transpordiga tegele-vale ettevõttele vastavate nõuete täit-misel. Nõuetest võiks välja tuua näiteks, et tunnustatud ettevõtte peab olema võimeline näitama andmeid korrupt-siooni ja pettuste puudumise kohta nii organisatsiooni kui ka selle töötajate puhul ning suutlikkust hinnata tarne-ahela tõenäolisi turvariske. Samuti peab ettevõtte suutma tagada kõikide töötajate, küllastajate ja äripartnerite süstemaatilist eksimiskindlat identifitseerimist. Välja on toodud ka nõue, et ettevõtetele tuleb luua kooskõlas võrdse kohtlemise ja

isikuandmete kaitset käsitlevate õigusak-tidega asutusesisene töölevõetavate isi-kute julgeolekukontrolli ja taotluste kontrolli menetlus. Niisugune asutuse-sisene menetlus peaks sisaldama tausta-uuringuid ja konkreetse töötaja ameti-ülesannetest sõltuvaid teste. Nõudeid mida ettevõtte turvalise ettevõtja staa-tuse saamiseks täitma peavad on mitmeid ning need on erinevate tarneahela etap-pide puhul natuke varieeruvad.

Tarneahel hõlmab määratluse koha-selt kogu transpordi ja transpordiga seo-tud toimingud ja protsessid tootmisko-hast kuni veose sihtkohani. Ehk siis on

määruse eelnõuga hõlmatud kaubasaatja, transpordiettevõtte, ekspedeerimisette-võtte ning ka kauba ladustamine, hoiusta-mine ja toimingud maismaaterminalides.

Kõnealune määruse eelnõu ei hõlma reisijateveo turvalisust ning esialgu ei sisalda see tarneahela ettevõtja jaoks kohustuslikke meetmeid ning on vaba-tahtlik. Turvalise ettevõtja kavaga liitu-nud ettevõtjad saavad kasu soodustustest ja lihtsustatud tollikontrollist.

Määruse eelnõu kohaselt annab iga liikmesriik ise enda territooriumil tegut-sevale ettevõttele nõuete täitmisel tur-valise ettevõtte staatuse. Samas tuleb siis aktsepteerida ka kõikide teiste Euroopa Liidu liikmesriikide poolt ettevõtetele antud turvalise ettevõtja staatusi.

Kõnealune määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmes-riikides. Määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Määruse eelnõu terviklik eestikeelne tekst on kättesaadav Kaubanduskoja ko-dulehelt <http://www.koda.ee/?id=1300>. Kõik arvamused, ettepanekud ning küsimused antud teema kohta võib saata e-posti aadressile alar@koda.ee.

ALAR SÜNT

Majanduspoliitika- ja õigusosakonna nõunik

Tarneahel hõlmab määratluse kohaselt kogu transpordi ja transpordiga seotud toimingud ja protsessid tootmiskohast kuni veose sihtkohani.

Rohkem ärieetikat!

NII ÜTLESID MEIE LIIKMED ÄSJAVALDATUD LIIKMEURINGUS KAUBANDUSKOJALE. 61% LIIKMETEST ARVAS, ET KAUBANDUSKODA VÕIKS OMA TEGEVUST LAIENDADA JUST ÄRIEETIKA VALDKONNAS. SIINKOHAL ON RÕÕM TÕDEDA, ET OLEME SELLEL HOOAJAL ÄRIEETIKAGA TÖSISELT JUBA TEGELEMA HAKANUD.

MERLE ELLER

Majanduspoliitika- ja õigusosakonna projektijuht

Mis see ärieetika üldse on?

Ärieetika on üks kõige olulisematest, kuid samas kõige vähem mõistetud teemadest tänapäeva ärielus. Eetika ise on teatavasti filosoofia haru, mis uurib moraali ja valikute tegemist. See on seotud õige või vale, hea või halb küsimustega. Ärieetika uurib seda, kas kindlad äripraktikad on vastuvõetavad. Kuid nagu igapäevases elus, ei ole ka ärimaail-

reksustest, teades, et seda tehes tõenäoliselt klient lõpetab koostöö firmaga? Kas autotootjad peavad kasutama kulukaid uusi ohutust tagavaid detaile, teades, et see muudab auto kliendile liiga kalliks?

Hoolimata otsuste legaalsusest, on selistes situatsioonides tehtud otsuseid ja tegevusi vaja hinnata ka teiste tegurite järgi kui juriidiliselt õige ja vale. Ettevõtetes tegutsevad üksikisikud oma omadustega. Igaüks meist on unikaalne ko-

kokku puutub. Oma tegevust analüüsides ja ümberkorraldusi tehes saavad ettevõtted sageli oma positiivset mõju ühiskonnale suurendada. Kasu on mõlemapoolne. Vastutustundlike ettevõtjate sõnul näevad nad tulemusi näiteks oma ettevõtte maine tõusus, töötajate efektiivsuse kasvus, paremas elukeskkonnas.

Vastupidi levinud eelarvamusele ei pea ühiskondlikult vastutustundlik ettevõtja tingimata midagi ära andma või tegema selleks lisakulutusi.

Vastupidi levinud eelarvamusele ei pea ühiskondlikult vastutustundlik ettevõtja tingimata midagi ära andma või tegema selleks lisakulutusi.

mas kõik nii kergesti hinnatav. Ärieetika on oma olemuselt keeruline ning seal pole üheselt õigeid vastuseid. Näiteks sugulaste tööle värbamist võib hinnata erinevates kultuurides väga erinevalt. Sellist teguviisi võib pidada ebaõigeks, sobimatuks, isegi korruptiivseks onupoja poliitikaks või vastupidi, olla igati tervitatav käitumine, kuna inimest, keda hästi tuntakse, saab usaldada.

Toon veel näiteid eetilistest dilemmadest. Kas müügiimees võiks kliendile korraldatud tootepresentatsioonil välja jätta faktid toote nigelast ohutusstandardist? Kas raamatupidaja peaks andma teada auditi käigus välja tulnud ebakor-

rum personaalsetest omadustest, väärtustest ja moraaliprintsiipidest, mis suunavad või takistavad eetilist käitumist. Isiklikud kogemused, millal premeeriti ja millal karistati, milliseid tegevusi peeti headeks ja milliseid halbadeks, mõjutavad meie kõigi käitumist ja tegevust.

Vastutustundlik ettevõtlus

Eetiline ettevõtlus on praktikas tihe- dalt seotud vastutustundega. Vastutustunde all mõtleme näiteks teistega arvestamist, tulevikku suunatud otsuseid ja oma tegevuse mõju analüüsimist. Iga ettevõtte omab mõju kõigele, millega ta

Nii Euroopas kui Ameerikas on viimastel aastatel palju räägitud ettevõtete ühiskondlikust vastutusest (CSR – Corporate Social Responsibility). Selle kontseptsiooni kohaselt peaks ettevõtjad lisaks seaduste täitmisele enam panustama inimkapitali, keskkonda ja suhetesse huvigruppidega. Loomulikult on see tekitanud ka küsimusi ja negatiivseid reaktsioone ettevõtjatelt. Ettevõtlus iseenesest on juba positiivne, ühiskonda ja majandust edendav nähtus. „Miks oodatakse ettevõtjatelt veelgi enam? Ühiskondlike probleemide lahendamine on ju poliitikute ülesanne. Me maksame ju niigi makse!“ on kosta ettevõtjate hulgast.

Jah, ka Kaubanduskoda on seisukohal, et sotsiaalsete probleemide lahendamist ei saa teha ettevõtjatele kohustuslikuks. Samal ajal on aga alati olnud ettevõtjaid,

Jäkub lk 10

10 Ärieetika

Algus lk 9

kes lisaks kasumi tootmisele ja kohustuslike nõuete täitmisele tekitavad ka muud lisaväärtust ühiskonnale. Nad on oma äritegevusse integreerinud näiteks kohaliku eluolu edendamise, töötajate rahulolu maksimeerimise või keskkonnaprobleemide lahendamise. Ja tuleb mainida, et nad on selles tegevuses olnud väga tulemuslikud. Võibolla on asi selles, et ettevõtjad on juba oma olemuselt teistsugused – nad viivad oma eesmärgid märksa sagedamini ellu kui poliitikud, kellel tihti peale oma raske „enesemüümise” töö kõrval sisulise töö jaoks aega ei jäägi.

Sellised ettevõtjad lähtuvad tavaliselt oma sisemisest sunnist ja eetikast. Ja teevad häid tegusid hoolimata maailmas levivatest trendidest ja CSR-kontseptsioonidest. Kaubanduskoda leiab, et on olemas suur vajadus selliseid ettevõtjaid tunnustada ja teistele eeskujuks seada.

Maailmas tehtud uurimused näitavad, et ühiskondlikult vastutustundlikumad ettevõtted on samas ka jätkusuutlikumad ja konkurentsivõimelisemad.

Sellelaadseid ühiskonnale sõnumi, et selline tegevus on hea. Ainult nii võime loota, et eetilise käitumise ja vastutustunne muutub normiks.

Eestis peetakse tänagi veel pahatihti hetkekasumit eetikast kõrgemaks. Seda näitavad sagedased eetilised konfliktid, millest oleme teadlikud meedia vahendusel. Seda näitavad ka mitmete uuritud tulemused. Näiteks arvavad paljud ettevõtete juhid, et soodustuste tegemine ja paindlike töötingimuste võimaldamine on nõrga juhi tunnus. Samal ajal väidavad juhid, kes seda praktiseerivad, et rahulolevad töötajad on märksa lojaalsemad ja efektiivsemad ning see avaldab otsest mõju töö tulemustele.

Näiteks võib tuua ka kohaliku eluolu parandamise. Kui ettevõtja tunneb kohalike kitsaskohti, analüüsib nende tekkepõhjusi, panustab lahendustesse ja teab

kohalike elanike vajadusi, siis tegelikult tegeleb ta oma ettevõtte riskide mini-meerimisega ja jätkusuutliku arengu tagamisega.

Maailmas tehtud uurimused näitavad, et ühiskondlikult vastutustundlikumad ettevõtted on samas ka jätkusuutlikumad ja konkurentsivõimelisemad.

Kaubanduskoja algatused

Ettevõtjate Arendamise Sihtasutusel (EAS) on valmimas juhtimisalane internetiportaali, kus üheks oluliseks teemaks on ärieetika. Selle rubriigi sisu on Kaubanduskoda välja töötanud koos vastava ala spetsialistidega. Ootame põnevusega suvel või sügisel valmiva portaali kõigile kättesaadavaks muutmist, sest plaanide kohaselt võiks sellest välja kujuneda koht, kus ettevõtjad ise saavad nii ärieetika temaatikaga tutvuda kui ka

oma mõtteid sellel alal vahetada. Samuti loodame portaali kaudu lugejateni tuua ka spetsialistide kommentaare konkreetsetele eetikakonfliktidele.

Teine suur algatus, mida Kaubanduskoda ärieetika propageerimise eesmärgil on ette võtnud, on positiivsete praktikate kogumine. Hakkame koguma näiteid nende heade algatuste kohta, mida Eesti ettevõtetes on tehtud ja tehakse. Otsime üles ettevõtted, kes on silma paistnud oma eetilise ja vastutustundliku käitumise poolest, intervjuerime nende ettevõtete juhte ja kirjutame üles, mida head oleks teistel nende tegevusest õppida. Ja hiljem on muidugi eesmärk neid häid praktikaid levitada ja tutvustada.

Olles eeskujuks, saate ka ise kaasa aidata ärieetika paranemisele Eestis! ☑

Juunikuus saadame kõigile Kaubanduskoja liikmetele e-postiga üleskutse osaleda meie „heade praktikate kogumise” aktsioonis. Palume ettevõtte juhtidel vastata küsimustele eetika ja vastutustunde kohta. Sellega soovime välja selgitada, mida Teie ettevõttes on tehtud rohkem, kui nõuavad seadused. Mõtleme koos nendele positiivsetele tegudele, mida olete korda saatnud ja kui olete nõus, siis levitame hiljem neid väärtuslikke teadmisi ka teistele ettevõtjatele.

Kõigi ettevõtete vahel, kes meiega oma ideid ja kogemusi jagavad, loosime välja auhinna, milleks on Lõuna-Eestis asuva ühe väga eetilise ja vastutustundliku turismitalu kinkekaart.

“Küsitluse läbiviimiseks saime toetust Balti-Ameerika Partnerlusprogrammil, mida finantseerivad ühiselt Ameerika Ühendriikide Rahvusvahelise Abi Agentuur ja Avatud Ühiskonna Instituut.”

Oma ettevõtte eeskujulikke algatusi ja samuti teisi häid mõtteid Eesti ärikultuuri parandamise kohta ootame e-posti aadressile merle@koda.ee või telefonil 646 0244.

ATA märkmik

ATA MÄRKMIK KUI KAUBAPASS JA TOLLIDOKUMENT ON KASUTUSEL KÕIGIS ATA SÜSTEEMIGA LIITUNUD RIIKIDES. RIIKIDE ARV ON 2006. AASTAKS TÕUSNUD 62-NI. EUROOPA LIIT KUULUB SÜSTEEMI KÕIGI OMA 25 LIIKMESRIIGIGA. 2005. AASTAL VÄLJASTATI ATA SÜSTEEMIGA LIITUNUD RIIKIDES ÜHTEKOKKU 151 012 ATA MÄRKMIKKU.

LIDIA FRIEDENTHAL

Väliskaubandusosakonna juhataja

Suurimad märkmiku väljastajad 2005. aastal olid:

- Saksamaa – 29 523
- Šveits – 22 582
- USA – 13 604
- Jaapan – 9 227
- Itaalia – 9 178

EL siseturul märkmikku ei kasutata. Puuduvad tollipiirid ning kaup liigub vabalt. 10 uue riigi liitumine 2004. aastal tõi kaasa EL riikides väljastatavate märkmike arvu märgatava vähenemise. Väike kasv on jätkunud USA-s, Kanadas ja Šveitsis. Suurima juurdekasvuga märkmike väljastaja on kiire majanduskasvuga Hiina. Kuidas EL laienemine on mõjutanud Eestis ja meie lähiriikides ATA märkmike arvu kajastab allpool toodud tabel.

Riik	2003	2005
Eesti	199	9
Leedu	152	-
Läti	73	18
Poola	4 569	950
Soome	1081	605
Tšehhi	9 491	777
Valgevene	-	6
Venemaa	33	60

Mis saab edasi?

ATA märkmikuga saab endiselt hõlpsasti kaupa ajutiselt riigist välja viia ja samuti välisriigist meile tuua. Kaupade loetelu on piiratud ja eelkõige on kõne all näituste eksponaadid, tootenäidised ja professionaalsed töövahendid. Jätkuvad tööd ATA süsteemi arendamise, laiendamise ja uute riikide kaasamise osas. Viimati liitus selle süsteemiga Tšiili ning 2006. aasta arendusprogramm näeb ette kõneluste jätkamist Ladina-Ameerika riikides, eelkõige Mehhikos, kus liitumisläbirääkimised on kestnud juba aastaid. Samuti peetakse ATA süsteemiga liitumise läbirääkimisi Argentiina ja Brasiiliaga.

Kaugu-Aasia riikidega on läbirääkimised kestnud samuti aastaid, aga edu on väiksem kui Ladina-Ameerika riikides. Kagu-Aasiast on ATA süsteemiga liitumisest huvitatud Indoneesia ning kõnelused on pooleli Pakistani ja Vietnamiga. Hiina ja India puhul, kes mõlemad kuuluvad juba süsteemi, käivad läbirääkimised kaupade nimistu laiendamise osas, sest praegu saab nendes riikidesse viia ainult näituste eksponaate. Ida-Euroopa riikidest on ATA süsteemiga liitumise lävel Ukraina. Istanbuli kon-

ventsioon on vastu võetud ja Ukraina kaubanduskoda määrati märkmikke väljastavaks ja süsteemi garanteerivaks organisatsiooniks. Ukraina tolliseadustikku ja rakendusaktidesse tuleb veel lisada ATA märkmiku kohta käivad artiklid. Eesti firmade jaoks on oluline, et ATA märkmikku saaks kasutada lähiriikides. Venemaa ja Valgevene kuulvad juba süsteemi ning Ukraina liitumine tõstaks kindlasti meie firmade huvi märkmiku vastu.

Peale Eesti astumist EL-i on meie firmad märkmikuga käinud Venemaal, Norras, Šveitsis ja USA-s. Kaugemate riikide vastu on huvi vähene. Viimaste aastate jooksul on vaid ühel korral käidud kunstikoguga Hiinas ja tootenäidistega Jaapanis. ☑

Soovitame ettevõtetele julgelt kasutada ATA märkmikku oma toodangu tutvustamiseks uutel turgudel. Eestis väljastab ATA märkmikke Eesti Kaubandus-Tööstuskoda. ATA märkmiku kohta loe lisaks kodulehelt: www.koda.ee > Väliskaubandus > ATA üldinfo või helista telefonil 644 3067.

Tööstusjulgeolekust

TERMIN TÖÖSTUSJULGEOLEK TULENEB INGLISKEELSEST VÄLJENDIST "INDUSTRIAL SECURITY". EESTI KEELDE ON SEE TERMIN ÜLEVÕETUD MÕNETI MEELEVALDSENA LÄHTUDES OTSETÕLKEST. NIMETATUD MÕISTE ON AGA SOOTUKS LAIEM, HÕLMATES NII MAJANDUSE KUI TERVIKU JULGEOLEKUT KUI KA JURIIDILISE ISIKU POOLT RIIGISALADUSE TÖÖTLEMIST.

Saamaks aimu, millest jutt, võib tuua näitena tööstusjulgeoleku mõiste Ameerika Ühendriikidest: tööstusjulgeolek on sellised meetmed informatsiooni turvalisuse tagamiseks, mis on vajalikud salastatud informatsiooni kaitseks USA tööstuse poolt. Salastatud teabe all ei tule aga mõista ainult riigisaladuseks tunnistatud teavet vaid tegemist võib olla ka tööstusomandi kaitse objektide ning juriidilise isiku arengu konkurentsivõime säilitamise seisukohalt muu olulise teabega.

Sarnaselt kodanikele on ka juriidilised isikud riigi kaitse all ning riigil on kohustus tagada juriidiliste isikute õigused ja vabadused. Riigil on oluliselt lihtsam korraldada teabe kaitsmist juhul, kui ta on ka teabe omanik.

Pärast "külma sõja" lõppu 1990-ndatel aastatel asusid riigid üha rohkem pöörama tähelepanu riigisiseste ja välisriikides asuvate tootmis- ja arendusüksuste majandushuvide kaitsmisele. Majandushuvide kaitse oli eelkõige vajalik tugevdamiseks oma riigi kaitsevõimet või suurendamiseks majanduse konkurentsivõimet. Kui USA ja NSV Liidu vastasseisu ajal oli majandusluure suunatud sõjalise üleoleku saavutamisele ning hoidmisele, siis selle lõppedes hakkas huvi koonduma tsiviilsfääris toimuvale. Klassikaliselt on majandusluure suunatud välisriigi majandusressursside, majandustegevuse ja majanduspoliitika vastu ning hõlmab ka sealset tootmist, jaotust ja tarbimist sh kaupu, teenuseid, tööd, finantse, maksud, kaubandust ja teisi rahvusvahelise majanduse aspekte. Tööstusspionaaži mõiste on kitsam ning see on suunatud rohkem omandiõiguste (informatsioon või tehnoloogia) ebaseaduslikule hankimisele.

Ettevõtted ei mõista tihti, miks peaks olema riik huvitatud nende ärikontaktidest või -partneritest konkreetselt. Mõnikord kahtlustatakse konkurentide huvi ning mõnikord ka ametnike lihtsat uudishimu. Kuna riigile on tähtis teada, mis tema territooriumil toimub ja ennetada igasuguseid rünnakuid tema territooriumil asuvate objektide ja subjektide suhtes, siis tuntakse huvi ka majandussektori vastu. Riigi huvi aga on suunatud pigem stabiilsuse säilitamisele valdkonnas, mitte totaalse kontrolli kehtestamisele majanduse üle. Vaadata võib ka põhiseaduslikku aspekti. Nimelt on sarnaselt kodanikele ka juriidilised isikud riigi kaitse all ning riigil on kohustus tagada juriidiliste isikute õigused ja vabadused. Riigil on oluliselt lihtsam

ERKKI KOORT

Kaitsepolitsei ülemkomissar

korraldada teabe kaitsmist juhul, kui ta on ka teabe omanik. Raskem võib olla mõista, miks mõnikord tuleks kaaluda tootmisesse viimata lahenduste müügi otstarbekust. See on aga vajalik välistamiseks võimalust, et ostja asub ise tootma ja esimesena turustama sama kaupa. Uus potentsiaalne tootja omab arenduskulude kokkuhoiu tõttu suurt majanduslikku eelist. Sellisel juhul asenduks ettevõtte hetkeline kasu kiire majanduslangusega, mis suurettevõtete korral võib omakorda avaldada mõju riigi üldisele majanduskeskkonnale. Riigi eesmärk ei ole mingil juhul püüda luua muljet, et Eesti peaks kogu oma teadus- ning tööstuspotentsiaali kiivalt endale hoidma või peaks teabevahetus toimuma riigi kindla kontrolli all. Kindlasti ei oleks Eesti majandus arenenud praegusele tasemele totaalse kontrolli tingimustes ning stabiilsuse säilitamise all ei peeta silmas seda, et riik soovib leida ettekäänat sundimaks ettevõtet loobuma mõnest riskantsest investeeringust. Äri on alati seotud riskidega ning nende maandamisega tegelevad ettevõtete juhtkonnad. Pigem saab riik toetada oma majandust seeläbi, et abistab ettevõtteid vältimaks nende sattumist rünnaku alla või ebausaldusväärse kapitali mõjusfääri. Samas on oluline, et ettevõtja saaks olla kindel, et riigiasutuse kaudu ei satu informatsioon konkurentide kätte.

Tugevateks majandusluure valdkonnas peetakse mitmete suurriikide eriteenistusi. Tuleb arvestada, et riigid, keda huvitavad teaduse ja tehnika uuemad saavutused ei pruugi alati olla vastaspooltel, vaid võivad kuuluda ka samasse alliansi. Näiteks on pidanud mitmed riigid korduvalt tunnistama, et isikud või organisatsioonid välisriikidest

on teostanud nende vastast majandusspionaaži ning mõned nimetatud riikidest kuuluvad nendega samasse sõjaliselt liitu. Lisaks riiklikele luureteenistustele hangivad majandusvaldkonnast informatsiooni mitmed ettevõtted ise. Näiteks on mitmed ülemaailmsed korporatsioonid kasutanud omavaheliseks konkurentsivõitluseks variettevõtteid, vahetusliõpilasi, konsultatsiooniteenuste osutajaid aga ka organiseeritud kuritegevust.

Spionaaž võib tunduda igand minevikust ning kuulub pigem kuhugi mujale kui meie argipäeva. Samas tasub aga meenutada, et elame argipäevas, kus arvuti mälupulgale mahub kogu arvuti sisu ning paljud käivad 24h ringi kaasas heli- ja videosalvestusseade - mobiiltelefon. Näiteks lekkisid 2005. aasta alguses avalikkusele fotod plaanitava uue automudeli kohta, mille tulemusena keelustas üleilmne autotootja oma tehastes kaameraga mobiiltelefonid.

Võib öelda, et majandus- ja tööstusspionaaži on äärmiselt raske avastada. Tavaliselt tulevad juhtumid ilmsiks seoses muude rikkumistega, mis seeläbi paljastavad teabe ebaseadusliku hankimise kolmandate isikute poolt. Paljuski sõltub selliste juhtumite avastamine õiguskaitseorganite professionaalsest tööst, kuid oluline on ettevõtete endi toetus ja tahe sellistest sündmustest teavitada. Majandus- ja tööstusspionaažist tulenevaid ohte ei saa kunagi täielikult välistada, küll on aga võimalik sellega kaasnevat riski oluliselt vähendada ennetuse ning probleemi teadvustamise kaudu.

Kokkuvõttes võib öelda, et kuna kogu maailmas on progress tsiviilsfääris kiirem kui militaarsfääris, siis keskendub sinna ka peamine ebaseaduslik huvi teavet hankida. Kuna Eestil puudub arvestatav sõjatööstus, siis koondub siin kogu huvi tsiviilsfääri. Varasemast rohkem on märgata, et peamiselt vaid riikide pärusmaaks olnud majandus- ja tööstusspionaaži on hakatud kogu maailmas ulatuslikult kasutama ka ettevõtete poolt, kes seeläbi soovivad parandada oma positsiooni turul ja suurendada konkurentsivõimet. ☑

ÄRIHOMMIKUSÖÖK HARDO PAJULAGA EESTI-VENE MAJANDUSSUHTEDE

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja SEB Ühisliising korraldavad 9. juunil kell 10 Jõhvi Kontserdimajas ettevõtjatele Ärihommikusöögi, millel osalejatega jagavad oma mõtteid Eesti-Vene majandussuhetest Riigikogu Väliskomisjoni aseesimees Marko Mihkelson ja SEB Eesti Ühispaniga analüütik Hardo Pajula.

Ärihommikusöögil on sünkroontõlge eesti ja vene keelde ning sellel osalemise hind on Kaubanduskoja liikmele 125 krooni ja mitte-liikmele 250 krooni.

Info ja registreerimine:
MARGUS ILMJÄRV

Tel: 337 4950 • E-post: margus@koda.ee
www.koda.ee

Seminar: Eksporditoetuste võimalused

14. juunil Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab 14. juunil algusega kell 10.00 II koruse saalis ettevõtjatele seminari, kus käsitletakse eksporditoetuste võimalusi. Seminaril tutvustatakse erinevaid võimalusi, kust ja kuidas on võimalik saada toetust ning abi, et arendada oma ettevõtte ekspordi.

Esinejad ning teemad:

- **Gateway to Japan**
Euroinfo keskuse nõunik Kairi Jõesalu tutvustab huvilistele toetusprogrammi eksporditõrjudele
- **Välisurgudele suunatud turundustegevuste finantseerimine EL struktuurifondidest**
Signe Suurväli, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus ettevõtluskonsultant
- **Ekspordi finantseerimise lahendused SEB Eesti Ühispankast**
Kristiina Kruus, SEB Eesti Ühispank
- **Müük on hea, kuid raha veel parem**
Jako Kruuse, Krediidid ja Ekspordi Garantseerimise SA Kredex äridivisjoni juht

Osalemistasu Kaubanduskoja liikmele on 400 krooni ja mitteliikmele 800 krooni.

Korraldajatel on õigus teha kavas muudatusi.

Täpsem info ning registreerimine:
JAANIKA VAHER

Tel: 644 8079 • E-post: jaanika@koda.ee

Viie minutiga uus äripartner

IGAL FIRMAL ON TÄPSELT VIIS MINUTIT ENDA TUTVUSTAMISEKS 15. JUUNIL TOIMUVAL JCI BUSINESS NETWORKING EVENT'IL. SELLE AJAGA PEAVAD NAD SUUTMA ÕELDA, MIDA PAKUVAD JA MIDA ISE SOOVIVAD. MÄÄRAVAIMAKS SAAB UUE PARTNERI VALIKUL ESMAMULJE. *EVERYTHING IS POSSIBLE!*

KÄRT BLUMBERG

EC2006 PR-tiim

Olemuselt aktiivne ja suhtlemisele kutsuv, rikub *Business Networking Event* traditsioonilise, ärikontaktide loomisele ja investorite leidmisele suunatud seminari vormi. Kuna kohtumised järgnevad üksteisele väga kiire tempoga, antakse osalejatele testlehed, kuhu nad saavad iga esineja kohta oma esmamulje põhjal märkmeid teha. Samuti hinnata, kas tegemist võiks olla tulevase partneriga. Seminarile on oodatud ligi 100 ettevõtjat, enamik neist välisriikidest. Infot osalevate firmade kohta on võimalik saada juba registreerimisel.

See, kaks kuni kolm tundi kestev üritus, on aga ainult algus JCI (*Junior Chamber International*) Euroopa Juh-

timiskonverentsi EC2006 raames toimuvale äriseminarile *Business Day*. Järgnevad tuumakad sõnavõttud ürituse suurte toetajate Eesti Kaubandus-Tööstuskoja ja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse poolt. Seejärel esineb ettekandega "Kuidas teha muudatused teoks?" firma Bizpaki ja DPD kaubamärke esindav *Baltic Logistics System* Eesti AS (BLS). Ettekandes käsitletakse ka logistikat eraldi nii Euroopa kui Eesti tasemel. BLS väärtustab kõrgelt julgust mõelda suurelt, oma ideid ellu viia ning võtta vastutust, mis sobitub ka EC2006 juhtmõttega – kõik on võimalik!

Päev lõppeb ringkäiguga Tallinna Sadamas, kus tutvustatakse sadamat ja selle tööd lähemalt ning räägitakse sadama arengust läbi paljude murranguliste aastate. Enne sadama külastust toimub Kaubandus- Tööstuskojas, mis on ühtlasi kogu ürituse toimumiskohaks, lõunasöök, mille käigus saab mõnusalt ärijuttu ajada. ☑

Business Networking Event'iga saab lähemalt tutvuda aadressil: www.ec2006tallinn.ee, valides alamenüüst Programm ja seejärel JCI Business Networking Event. Lisainfot saab küsida inglise keeles Zsolt Feherilt (e-mail: zfeher@jci.cc). Ekskursioonile registreerimiseks palume ühendust võtta Külliki Kesaga (e-mail: Kylliki.Kesa@nordea.com). Kontaktmessi suhtluskeeleks on inglise keel.

SEMINAR: RIIGIHANGETEST SOOMES 9. juunil Kaubanduskojas

Kaubanduskoda kutsub Teid 9. juunil algusega kell 10.00 seminarile Riigihangetest Soomes. Seminari lektoriks on Soome riigihangete valdkonna koolitusjuht Jari Forsblom, kellel on pikaajaline kogemus ametnike ja ettevõtjate koolitamisel. Sissejuhatava ettekande teeb Valdar Liive Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS) Soome esindusest, kes annab ülevaate Soome majanduskliimast ja sellest, millist abi saab EAS ettevõtjaile Soomes pakkuda.

Käsitletavat teemad:

- Mida tuleks teada Soomes kehtivast riigihankeseadusest?
- Tähtsamad hankeprotsessi osad – (sh kuidas koostada pakkumisi, kvalifikatsiooniga seotud küsimused, otsustusprotsess hangetel, kaebuste esitamine).
- Erinevused Soome ja Eesti riigihangete seaduse vahel.
- Millised on hanke tüüpdokumendid?
- Hankevaldusi lahendavad kohtud Soomes, mida võiks tähele panna nende otsustest.
- Hangetega tegelevad ühisorganisatsioonid.
- Riigihangete Ameti roll Soomes.
- Kust saada lisateavet?

Osavõtutasu Kaubanduskoja liikmele 650 krooni, mitteliikmele 1 300 krooni (hinnad sisaldavad käibemaksu).

Lisainfo ja registreerimine:

LEA AASAMAA

E-post: lea@koda.ee

Tel: 644 8079

MAAILMAPANGA HANKED JA KOOSTÖÖVÕIMALUSED HIINAGA

21. juunil korraldab Maailmapanga Poola esindus kohalikele ning Balti riikide ettevõtetele infopäeva teemal Maailmapanga hanked ning koostöövõimalused Hiinaga.

Seminar toimub Poola Töandjate Keskliidus Varssavis. Seminar on järg veebruaris organiseeritud üritusele Indiaga.

Hiina koostöövõimaluste tutvustamise päeval on esialgne programm järgmine:

- Maailmapanga roll ning panga portfolio Hiinas;
- Maailmapanga finantseerimisvõimalused koostöök Hiinaga;
- Erasektori areng Hiinas;
- Hiina ettevõtja presentatsioon kohalikust ärikultuurist.

Lähiajal peaks selguma ka täpne programm. Infopäeva töökeel on inglise keel. Osavõtt seminarist on osalejatele tasuta.

Lisainfo:

KRISTINA TSHISTOVA

Tel: 644 8079

E-post: kristina@koda.ee

Euroopa 500 nimekiri enim uusi töökohti loonud ettevõtetest

Kas teie ettevõtte kasv on olnud nii kiire, et võiksite selles vallas kuuluda Eesti tšempionite hulka? Veenduge, kas te kannatate välja võrdluse parimatega 2006 Euroopa 500 nimekirjas, mis on ainus nüüdseks juba 10. aastat sõltumatult koostatav üleeuroopaline pingerida kiirelt kasvavatest, uusi töökohti loovatest ettevõtetest kõigi ettevõtlussektorite lõikes.

2006. aasta väljaandes on kutsutus osalema väiksed ja keskmise suurusega ettevõtted (50-5000 töötajat) 28 Euroopa riigist. Konkureerimine sellesse nimekirja on täiesti tasuta ega kohusta millekski. Nimekirjas loetletud ettevõtete nimed avaldatakse sügisel ja ettevõtjaid tunnustatakse Viinis toimival auhinnagaalal.

Registreerige oma ettevõtte enne 30. juunit veebilehel www.europes500.com (klõpsake linke The Listing / Nominate your Company / Spontaneous Nomination).

Täpsemat teave: www.europes500.com

Tegevus Euroopas

Alates 1. maist 2004 on Kaubanduskojal esindaja Euroopa Liidu institutsioonis Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitees (EMSK). Komitee töö toimu regulaarselt kolm-neli korda kuus. Komitee annab oma arvamuste kaudu nõu suurematele Euroopa Liidu institutsioonidele, näiteks Euroopa Komisjonile, Euroopa Nõukogule ja Euroopa Parlamendile.

12. juunil toimub Uute rahvusvaheliste fondide töögrupi viimane koosolek.

Juunikuus EMSK plenaaristungit ei toimu.

Lisainfo:

KRISTINA TSHISTOVA

EMSK liige

Tel: 644 8079

E-post: kristina@koda.ee

Kõlvatu konkurents hariduses

KONKURENTSI MÕISTET ON LAHTI SELETATUD LÄBI ERINEVATE VAATENURKADE. MAJANDUSES ON ALATES ADAM SMITHI AEGADEST KÕNELDUD KONKURENTSIST KUI „NÄHTAMATUST KÄEST“, MIS SUURENDAB RIIGI JÕUKUST, KASUTADES IGA ISIKU INDIVIDUAALSEID HUVE, ANDEKUSI JA VÕIMEID, ET TURUL TARBIAID TEENIDA. KONKURENTSI MÕISTETAKSE KA KUI KAHE VÕI ENAMA ISIKU PÜÜDLEMIST ÜHE EESMÄRGI POOLE, KUSJUURES EESMÄRGI SAAVUTAMINE ÜHE ISIKU POOLT VÄHENDAB SELLE VÕIMALIKKUST TEISELE. SELLES KONTEKSTIS KONKURENTS TOIMIB NII KOOLITUSTURUL TERVIKUNA KUI KA FORMAALHARIDUSSÜSTEEMIS.

Vaba konkurents on suur edasiviiv jõud. Paraku on küsitav, kui vaba on konkurents meie koolitusturul. Konkurentsieelised ja -piirangud tuginevad või kujunevad õigusaktides sätestatule, samuti hariduse valdkonna pikaajalistes arengudokumentides kokkulepitul alusel.

Terviklik haridusstrateegia Eesti riigil puudub. Samuti on kogu haridusalane õigusruum üles ehitatud koolitüübi põhiselt. Sellise taustsüsteemi tulemusel on tekkinud olukord, kus arengute kavandamine toimub ühe koolitüübi- või

Üheks selliseks näiteks on kõrgharidusasutuste soov siduda riigipoolsed rahastamiskohustused, sh õppekoha baasmaksumus, SKP kasvuga Eestis (Eesti kõrgharidusstrateegia aastateks 2006–2015). Alahindamata kõrghariduse rolli ühiskonnas, on võrdset tähtsust kõikide haridusliikide ja -tasemete tasakaalustatud ning jätkusuutlik areng.

Kaubanduskoda on korduvalt juhtinud Vabariigi Valitsuse tähelepanu riigi poolt võrdse kohtlemise printsiibi rakendamise olulisusele nii majanduses kui ka formaalharidussüsteemis.

Alahindamata kõrghariduse rolli ühiskonnas, on võrdset tähtsust kõikide haridusliikide ja -tasemete tasakaalustatud ning jätkusuutlik areng.

Me ei toeta riigipoolsete rahastamiskohustuste sätestamist ühte haridusliiki käsitlevas dokumendis. Riigi ülesanne on tagada formaalharidussüsteemi kui terviku tasakaalustatud toimimine.

haridustaseme põhiselt ja erinevad arengukavad ei ole omavahel kooskõlas. Pigem vastupidi, karmistumas konkurentsivõitluses järsult vähenevate õppurite pärast, võimendub haridusinstitutionide huvi põlistada konkurentsieelised just pikaajalistes arengudokumentides.

Pikaajaliste eesmärkide kokkuleppimine ja sihiteadlik tegutsemine kokkulepitul suunas on Eesti riigi jätkusuutliku arengu eelduseks. Eesti suurimad ettevõtete esindusorganisatsioonid on seisukohal, et Eesti majanduse jätkusuutlikkuse ja konkurentsivõime tagamiseks ka pikaajalises vaates on vaja formaal-

TIIA RANDMA

Haridusnõunik

haridus ja selle korraldus kujundada terviklikuks ja üheselt mõistetavaks süsteemiks. Arengute kavandamine ühe koolitüübi- või haridustaseme põhiselt ei toeta eelnimetatud seisukohta.

Eeltoodust tulenevalt ei toeta me riigipoolsete rahastamiskohustuste sätestamist ühte haridusliiki käsitlevas dokumendis. Riigi ülesanne on tagada formaalharidussüsteemi kui terviku tasakaalustatud toimimine. Tänapäevased killustatud ja päevapoliitika võtmes tehtavad haridusotsused ei taga meie hariduse konkurentsivõimet täna ega ka tulevikus ja on käsitlevad kõlvatu konkurentsivõimena. Kulupõhisele rahastamisele üleminek ja õppekoha baasmaksumuse sidumine riigi SKP kasvuga, küll olulises, kuid ainult ühes haridussektoris, on ebaeetiline ja -õiglane teiste haridusliikide ja -tasemete suhtes.

„Eesti kõrgharidusstrateegia aastateks 2006–2015“ eelnõu tuleb läbiajal Vabariigi Valitsuse istungil arutamisele. Nii Eesti Kaubandus-Tööstuskoja ja Eesti Tööandjate Keskkliidu ühise pöördumise täistekst kui ka eelnimetatud eelnõu on koduleheküljel www.koda.ee. ☒

Lükkete arvamus ja ettepanekuid ootame aadressil tiia@koda.ee.

Riikliku stipendiumiga välisülikooli doktorantuuri

ALATES 2002/03 ÕPPEAASTAST ON 66 EESTI DOKTORANTI SAANUD RIIKLIKU STIPENDIUMI DOKTORIKRAADI OMANDAMISEKS VÄLISÜLIKOO LIS. STIPENDIAATIDEST LOODETAKSE ENNEKÕIKE JÄRELKASVU MEIE KÕRGKOO LIDE ÕPPEJÕUDUDELE, KUID KA ETTEVÕTETEL ON VÕIMALUS SELLE SKEEMI KAUDU OMALE TIPSPETSIALISTI KVALIFIKATSIOONIGA PERSONALI KOOLITAMISEKS.

Kes saavad kandideerida?

Toetust võivad taotleda Euroopa Liidu liikmesriikide kodanikud ja Eestis alalise elamisloaga viibivad isikud, kes on taotluse esitamise hetkel vastu võetud välisülikooli või kellel on välisülikooli korralise õppejõu nõusolek doktoritöö juhendamiseks ning kinnitus välisülikoolist, et ta on esitanud kõik vastuvõtuks vajalikud dokumendid või kellel on mõne Eesti kõrgkooli toetus välisülikooli leidmiseks. Taotluse esitajaks peab olema toetuse lõppkasutaja ise. Kandidaatidel eeldatakse eesti keele oskust.

Doktoriõpingute alustamiseks piisava formaalharidusega kandidaatide olemasolul tuleb taotlejal oma soovist teada SA Archimedes Akadeemiliste Mobiilsustoe tuste Keskusele (www.archimedes.ee/rkt), kes korraldab Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt stipendiumitega seonduvat. Tavapäraselt on konkursi tähtjaks märtsi algus, kuid heade kandidaatide ning sobiva ülikooli leidmiseks tuleb pikalt eeltööd teha, mistõttu on juba praegu õige aeg n-ö maad kuulama hakata.

Kuidas valitakse stipendiaate?

Iga taotlust loeb vähemalt kaks Eesti Teadusfondi eksperti, hinnangute lahkemisel küsitakse täiendav arvamus ka kolmandalt eksperdilt. Taotluste juures hinnatakse eraldi eelneva kaitstud töö taset, doktoritöö teema olulisust ja seatud eesmärkide jõukohasust, valitud välisülikooli õppetöö taset ja teaduslikku

potentsiaali antud valdkonnas, kulutuste mõistlikkust ning esitatud motivatsiooni- ja soovituskirjade läbimõeldust. Ekspertide hinnangute alusel teevad lõpliku rahastamisotsuse Haridus- ja Teadusministeerium, Rektorite Nõukogu ja riikliku koolitustellimuse komisjon. Enne otsuse tegemist on komisjonil õigus valitud kandidaate intervjuuerida.

Eelistatud erialad

Taotlusi võetakse vastu kõigist õppevaldkondadest. Haridus- ja Teadusministeerium toetab meelsasti suuremat ettevõtjate poolset huvi endale tippspetsialistide koolitamisel. Seda ennekõike nendel erialadel, kus Eesti ülikoolides doktoriõppe tasemel õppekavu ei pakuta, kuid tegu on Eesti majandusarengu jaoks olulise erialaga või kus teadusrühmade senise töö tulemused viitavad kodumaise teaduskompetentsi piiratusele. Viie aasta jooksul on oodatust väiksem huvi välisõpingute vastu olnud tehnika valdkonnas, kõige aktiivsemalt ja tulemuslikumalt on konkurssidel osalenud Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooli poolt välisülikooli lähetatavad. Sihtülikoolide hulgas leiame paljude teiste hulgas ülikooli nagu Oxford, Cambridge, Helsinki, Karolinska Instituut või Tampere Tehnikaülikool.

Stipendiumi suurus

Riiklik stipendiumi katab doktorandi elamiskulud arvestades sihtriigi elukallidust, kaks korda aastas sõidukulud koju ning eksperimentaalsetel erialadel labo-

HELI ARU

Haridus- ja Teadusministeerium

rikulud. Stipendiaate toetatakse täismahus välisülikooli juures õpingute nominaalaja s.o kuni 4 aasta jooksul. Stipendiaadi poolt allkirjastatud lepingus kohustub ta töötama taotluses näidatud organisatsiooni juures tema erialale ja kvalifikatsioonile vastaval ametikohal pärast doktorikraadi kaitsmist vähemalt 3 aastat. Lisaks kohustub stipendiaat SA-ga Archimedes sõlmitavas lepingus Eestisse tagasi pöörduma, välismaale jäämisel tuleb stipendiaadil osaliselt tagasi maksta riigi poolt kaetud kulutused.

Eelistatud on välisülikoolid, kus puudub õppemaks. Kui vastuvõtvas koolis kehtestatud tingimused seda siiski ei luba, on võimalik täiendavalt taotleda välisülikoolis toimuva õppetöö kulude katmist (laborikulud, õppemaks vmt). Õppekulude katmist on võimalik taotleda vaid juhul, kui välisülikoolis ei ole võimalik õppida tasuta. Kui üliõpilane ei mahu tasuta õppekohtadele oma seniste tulemuste tõttu, siis õppekulusid ei kaeta.

2005/06 õa eraldas Haridus- ja Teadusministeerium välisülikoolis õppivate doktorantide kuludeks kokku ligi 7,5 miljonit krooni. ☐

Kõikide täiendavate küsimuste puhul oleme valmis vastama e-posti aadressil heli.aru@hm.ee.

Kutseharidusteemaline liikmepäev Pärnus

18. MAIL KOGUNESID KAUBANDUSKOJA PÄRNU- JA VILJANDIMAA LIIKMED PÄRNUMAA KUTSEHARIDUSKESKUSE VASTVALMINUD ÕPPEHOONESSE, ET ARUTLEDA KUTSEHARIDUSE TEEMADEL.

KATI KRASS

Pärnu esinduse projektijuht

Ettekannetega esinesid Kaubanduskoja Pärnu esinduse juhataja Toomas Kuuda, Haridus- ja Teadusministeeriumi kutse- ja täiskasvanuhariduse osakonna juhataja Andres Pung, Pärnumaa Kutsehariduskeskuse direktress Riina Mürsepp, Viljandi Ühendatud Kutsekeskkooli direktor Tarmo Loodus ja Olustvere Teenindus- ja Maa-majanduskooli direktor Arnold Pastak. Aktiivses diskussioonis osalesid ka kohalviibinud ettevõtjad.

Ettevõtjate tänane põhimure on töötajate puudus. Seda nii kvalifitseeritud kui ka igasuguse ettevalmistusega tööjõu osas, sest paraku valmistab suur hulk firmasid oma tööjõudu ette siiski ainult ise. Kutseharidus on probleemi leevendamisel üks võimalustest, kuid kaugeltki mitte ainus, sest tegelikult on selle kitsaskoha tagamaad oluliselt laiemad kui vaid kutsehariduses peituvad. Algab see juba demograafilisest seisust ehk lihtsalt ei ole inimesi, keda värvata ja koolitada. Eriti puudutab see just Pärnu ja Viljandi maakondi, kus töötuse määr on madal. Ettevõtete laiened on seetõttu piiratud ja tuleb hakata mõtlema alternatiivide peale. Esmajoones oma tooted/teenused üle vaadata ja need siis efektiivsemaks muuta ehk vähema inimkogumiga ära teha väärtuslikum ja kasumlikum töö.

Kuid samuti on probleem meie haridussüsteemis laiemalt. Võrdselt tähtsad

on kõikide haridusliikide ja -tasemete tasakaalustatud ja jätkusuutlik areng. Ei ole õige rääkida ainult olukorrast kutsehariduses, vaid meie haridussüsteemi tuleb vaadata kui ühtset tervikut.

Ühiskonnas on valdavaks trendiks minna peale põhikooli iga hinna eest edasi õppima gümnaasiumisse ja seejärel kõrgkooli, kuigi tööandjate vajadused on hoopis teised. Üheks oluliseks olukorra parandamise võimaluseks on seni puuduliku kutsenõustamise sisseviimine põhikooli astmes.

Millised on kitsaskohad? Kuidas olemasolevat potentsiaalset õppijaskonda rohkem kutseharidusse tuua? Milliseid lahendusi pakutakse?

Haridus- ja Teadusministeeriumi kutsehariduse osakond näeb ettevõtjale sobiva lahendusena kompaktseid ja ajaliselt lühikesi õppekavu. Tänase suure väljalangevuse põhjuseks on paljudel juhtudel kohustuslik kutsekeskharidus, mis tähendab, et kutseoskuste õppimise kõrval tuleb 3 aastaga omandada ka üldkeskhariduse ained. Uue korra järgi on nüüd võimalik ka põhikooliharidusega noortel omandada korralikud kutseoskused ilma kohustusliku üldhariduse osata. Keskhariduse saab soovi korral omandada hiljem. Kutseharidussüsteem on valmis vastu võtma kõiki, oleks vaid tahtjaid.

Koolide juhid peavad suureks probleemiks kõike kutseõpetajaga seonduvat – ressurss sobivate inimeste näol on napp. Kutseõpetajaga kaasnevad probleemid on tavaliselt palk, tema kvalifikatsioon, täiendkoolitusel osalemine ja valmisolek uuendusteks, näiteks e-õppe vormis. Üks lahendus oleks oma eriala spetsialistidele luua võimalus paindlikuks õpetajakoolituseks ja muidugi vastava palga maksmine.

Pärnumaa Kutsehariduskeskuse direktress Riina Mürsepa sõnul hakkab Pärnu Kutsehariduskeskus käesolevast sügisest rakendama õpipoisikoolitust ehk töökohapõhist õppevormi, eesmärgiga tihendada koostööd ettevõtete ja pak-kuda paindlikke kutseõppe võimalusi. Õpipoisikoolituses kestab õppetöö 1 aasta, kusjuures kolmandiku ajast õpitakse koolis, ülejäänud õppeaeg möödub lepingu sõlminud ettevõttes praktiliselt olles. Esialgu on sõlmitud lepingud 15 ettevõttega ja avatavaid erialasid 4 – elektroonikaseadmete koostaja, puidupingitöeline, ehitusviimistleja ja kokaabi. Riina Mürsepa arvates on probleem ka selles, kes ja millal kutsekooli jõuab. Paindlik lahendus on ka näiteks õppeaasta keskel avatavad kursused ja õpperühmad just neile, kes mingitel põhjustel ei ole sügisest saanud oma valitud teed käia. Töötukoolitust on täna suhteliselt võimatu läbi viia, kuna töötuid lihtsalt napib.

Arnold Pastak näeb peamise probleemina kutseõppesse jõudvate noorte nõrka motivatsiooni ja nigelat haridustaset ehk hinnanguliselt on kutsekooli tegevusest 60–70% kasvatustöö. See probleem on seotud kutsehariduse mainega, mis aeglaselt, aga kindlalt paraneb. Oma roll on selles olnud nii riigil kui ka praegusel tööjõupuudusel. Tarmo Loodus leiab, et peamine trendimääraja ongi ettevõtja ise. Kool on ettevõtja ja õppija jaoks vahend, mitte eesmärk. Tullakse õppima erialasid, kus on peale lõpetamist võimalik leida ettevõtetes tasuv töö. Lisaks otsitakse õpilasi ettevõtetesse praktikale. Oluline on ettevõtjate ja kooli koostöö, raha taha paljud asjad enam pidama ei jää.

Positiivne on, et täna on paljud ettevõtjad juba leidnud tee kutseõppeasutustesse. Arutluse käigus selgus, et kellel vähegi pealehakkamist ja võimalusi, see mingi lahenduse koostöös kooliga ka leiab. Näiteks saab saata õppureid stipendiaadina vastava kooli juurde. Pehmem variant sidumiseks oleks oma ettevõtte töötajate laste kooli ajal praktikale võtmine, et näidata, kuidas ja mida töökohal tehakse ning harjutada lastes töö tegemise oskust. Sinna võib lisada ka ettepaneku taastada kooliõpilaste ekskursioonid ettevõtetesse.

Hariduse omandamine on pikaajaline protsess. Enamasti ei suuda ka ettevõtteid ise ette ennustada, kui palju ja millise ettevalmistusega inimesi nad näiteks kolme aasta pärast vajavad. Nad teavad, mida neil täna on vaja. Siinkohal tuleks küll oluliselt aktiveerida ettevõtete ning Haridus- ja Teadusministeeriumi vahelist koostööd, et maailmas levivaid trende ja majanduse tsüklilisust ning tegevusalade arengut prognoosides suudetaks õppeprogramme vastavalt vajadusele kiiresti ja efektiivselt välja töötada.

Päeva kokku võttes nenditi, et vaatamata nii kutseharidust reguleeriva seadusandluse olulisele paranemisele kui ka koolide ja ettevõtete vahelise koostöö tihenemisele, ei ole tööjõu probleemidele täna kiiret lahendust. Aktiivsemat ja sisukamat koostööd soovisid nii koolid kui ka ettevõtteid. Aitame ennast ise, aga teeme seda üheskoos! ☑

Eesti ettevõtjad ja jätkusuutlikkus – kõik algab suhtumisest

JÄTKUSUUTLIKUST EHK SÄÄSTVAST ARENGUST ON MAAILMAS TÕSISEMALT RÄÄGITUD JUBA ÜLE 30 AASTA NING TÄNAGI ON SEE JÄTKUVALT ÜKS POLIITILISI PRIORITEETE. SÄÄSTEV ARENG TÄHENDAB NII SOTSIAAL- JA MAJANDUSVALDKONNA KUI KA LOODUSKESKKONNA PIKAAJALIST, SIDUSAT JA KOOSKÕLALIST ARENDUST, MILLEGA TAOTLETAKSE INIMESTELE KÕRGE ELUKVALITEEDI NING TURVALISE JA PUHTA ELUKESKKONNA TAGAMIST NII TÄNA KUI KA TULEVIKUS.

ARVI KUURA

Tartu Ülikooli Pärnu Kolledži ärijuhtimise lektoraadi juhataja

TOOMAS KUUDA

Pärnu esinduse juhataja

Jätkusuutlikust arengust on viimasel ajal ka Eestis palju räägitud ning jõutud tegudeni – möödunud aasta 14. septembril kiitis Riigikogu heaks Eesti säästva arengu riikliku strateegia aastani 2030 nimega „Säästev Eesti 21“. Kuigi säästev areng puudutab pea kõiki elualasid, kuulub see Eestis Keskkonnaministeeriumi valitsemisalas. Huvi korral soovitame külastada Keskkonnaministeeriumi kodulehte www.envir.ee.

Säästva ehk jätkusuutliku arengu teema puudutab üsna otseselt ka ettevõtjaid. Näiteks võib siin nimetada keskkonnanajuhtimise süsteemide loomist ja sertifitseerimist ISO 14000 järgi, mida on teinud ka paljud Eesti ettevõtjad, aga ka vastutustundliku ettevõtluse (*Corporate Social Responsibility* ehk CSR) põhimõtete jõudmist Eestisse. Kinnituseks võiks külastada selleletemalise foorumi veebilehte www.csr.ee.

Kirjatükiga tahaksime ärgitada Eesti ettevõtjaid osalema rahvusvahelises

jätkusuutlikkuse tunnustamise mõõtmises (*International Sustainability Acceptance Measurement – ISAM*). Taolise uuringu on käivitanud Uus-Meremaa Waikato Ülikool ning sellega on juba liitunud umbes 45 maad, sh ka Eesti.

Uuring peaks andma rahvusvaheliselt võrreldava pildi sellest, kuidas meie ettevõtjad (ka muude organisatsioonide esindajad) suhtuvad jätkusuutlikkuse ehk säästvasse arengusse. Uuring toimub veebipõhiselt, ankeet sisaldab mõnikümmend valikvastustega küsimust, millele vastamine võtab umbes 10 minutit. Ankeetid on eesti ja vene keeles, lingid avanevad leheküljelt <http://www.worldreply.com/countryestonia.html>, eestikeelne ankeet asub <http://www.worldreply.com/survey/entry.jsp?id=1136628643660>. Soovi korral saadetakse vastajatele ka kokkuvõtlik ülevaade, milleks tuleb sisestada e-posti aadress. Loodame, et teema on huvipakkuv ja olete nõus küsitluses osalema. ☑

Pärnumaa puiduettevõtjad planeerivad ühisturundust

25. MAIL KORRALDAS KAUBANDUSKOJA PÄRNU ESINDUS KOOSTÖÖS PÄRNUMAA ETTEVÕTLUS- JA ARENDUSKESKUSE JA ETTEVÕTJATEGA KOHALIKU PUIDUTÖÖTLEMISSEKTORI STRATEEGIASEMINARI. KAARDISTATI SEKTORI HETKEOLUKORD JA PLANEERITI, KUIDAS TÕSTA SEAL TEGUTSEVATE ETTEVÕTETE KONKURENTSIVÕIMET.

TOOMAS KUUDA

Pärnu esinduse juhataja

Pärnumaa on Eesti metsarikkaim piirkond. Siin asub 30% Eestimaa metsavarudest. Metsandus ja puidutöötlemine omavad pikka traditsiooni. Puidutöötlemise ja –vääristamisega tegutsevaid ettevõtteid on täna Pärnumaal 120, sektoris on hõivatud ligikaudu 2 700 inimest. Toodete portfelli on lai ja mitmekesine – alates palkmajadest, kamina- puudest ja puitlaastplaadist kuni mööbli, hokikeppide ja grillisöeni.

Pärnumaa puiduettevõtete käekäiku võib hinnata heaks, kuid loomulikult jätkub ka probleeme. Igati positiivne on, et ettevõtjad on viimasel ajal järjest enam

mõelnud ressursi ja tooraine suuremale vääristamisele. On aru saadud, et odavast tööjõust saadava konkurentsieelse aeg on igaveseks läbi ning tähtis on tootlikkuse ja efektiivsuse kasv. Järjest enam on investeeritud seadmetesse ja uute tehnoloogiate juurutamisse. Pidevalt tegeletakse tootearendusega. Oluline on tootmisprotsessi sujuv korraldamine ja tootmisvõimsuse maksimaalne kasutamine.

Nüügi igal pool kummitavast töötajate puudusest näevad ettevõtjad hoopis olulisemate miinustena kohaliku turu piiratust ja oskuste puudumist välisurgudele jõudmiseks. Kuigi sektoris toimi-

vad mitmed väärtusahelad – näiteks saetööstuses tekkivast saepurust tehakse puitlaastplaati, mis omakorda leiab kasutust ehituses ja mööbli tootmises, peavad ettevõtjad omavahelist koostööd liiga nõrgaks.

Selle võimaliku lahendusena nähakse ideed piirkonna ettevõtteid kaasava ühtse toodangu turustava organisatsiooni loomises. On arusaadav, et igal väikesel ettevõttel ei ole piisavalt tootmistahtu, aega ega oskusi, et tegeleda iseseisvalt välispartnerite leidmisega. Loodav üksus võiks omada vajalikku kompetentsi ja teavet välisurgudele jõudmiseks ja seal tegutsemiseks. Koondada saaks suhtlemise võimalike ostjatega välisriikides, lisaks korraldada välismessidel osalemist ning vajalike reklaammaterjalide valmistamist ja levitamist. Ühisturundus algab paljuski Pärnumaa, kui traditsioonidega ja tuntud puidutöötlemise piirkonna mainekujunduse loomisest. Heaks eeskujuks on siin Suvepealinna kaubamärk turismis ja puhkemajanduses.

Lisaks turundusele saab ettevõtete koostöö põhineda tooraine hankimisel ja omavahelisel töövõtul. Üha olulisemaks tuleb pidada tootearendust, mis puidusektoris väljendub uute toodete disainis ja tehnoloogiate kasutuselevõtus. Ka see on valdkond, kus ettevõtjate ja tugistruktuuride koostöö on edaspidi järjest mõdapääsmatum.

Pärnumaa puiduettevõtete tuleviku üle arutlevad (vasakult) Tõnu Järv (Stora Enso Timber AS Paikuse Saeveski), Ilmar Münzer (Entopt Export OÜ), Jaak Kõrts (Akko Wood AS) ja Andres Kirsipuu (Arkinet OÜ).

RAHVUSVAHELISTE ÜRITUSTE KALENDER

JUUNI**5. juunil**

Hispaania firmade kontaktpäev

6. juunil

seminar „Sihtturg Saksamaa“

SEPTEMBER**26. septembril**

Soome seminar

29. septembril

Peterburi firmad Tallinnas

OKTOOBER**18. oktoobril**

Donetski firmade kontaktpäev

29. oktoober - 3. november

äridelegatsioon Iirimaaale

30. oktoober - 3. november

äridelegatsioon Valgevenesse

NOVEMBER**6.-12. novembril**

äridelegatsioon EU-China Partneriaadil

8. novembril

Hollandi firmade kontaktpäev

14.-17. novembril

Eesti ühisstend ELMIA messil

SIRJE PUUST-MUMME

Rahvusvaheliste suhete osakonna juhataja

Tel: 644 3859

E-post: sirje@koda.ee

Saksamaa äripartnerina • 6. juuni 2006

Eesti Kaubandus – Tööstuskoda koostöös EAS-iga korraldavad seminari (Toom-Kooli 17) tutvustamiseks Eesti ettevõtjatele ärivõimalusi Saksamaal.

Programm

12.45-13.00 Registreerimine ja kohv

13.00-13.05 Tervitussõnad
Siim Raie, ETKK peadirektor13.05-13.10 Tervitussõnad
Harald Seibel, Saksa Liitvabariigi suursaatkonna kultuuri, õiguse- ja konsulaarosakonna juhataja13.10-13.15 Seminari avamine
Seminari moderaator Valdar Liive, EAS välisesindaja Helsingis13.15-13.35 **Eesti-Saksa majandussuhted**
Ülevaade Saksamaa majandus- ja ärimaastikust.
Meelis Ojassoo, Eesti Vabariigi Suursaatkonna majandusdiplomaat Berliinis13.35-13.55 **Saksamaa ettevõtluskliima – seadused ja maksusüsteem**
Theis Klauberg, Rechtsanwalt LL.M. (Western Cape), BNT-Rechtsberatung in Mittel- und Osteuropa.
Vetretungen in Tallinn, Riga, Vilnius (inglise keeles)13.55-14.15 **Ettevõtluskliima Saksamaal Eestist vaadatuna**
EAS-i tugi ettevõtjale välisriikidele minemisel.
Evely Baum, EAS-i välisesindaja Saksamaal

14.15-14.35 Kohvipaus

14.35-14.55 **Praktilised näpunäited ettevõtjale Saksamaal tegutsemiseks. Erinevused Saksamaa ja Eesti ärikultuuris**
Isabella Löw, Ostprojekt (inglise keeles)14.55-15.10 **Nordea Pank Saksamaal – abi Eesti ettevõtjatele Saksamaal pangateenuste kasutamisel**
Ingo Pöder, Nordea Panga rahvusvaheliste ettevõtete osakonna juhataja15.10-15.30 **Eesti ettevõtja praktilised kogemused tegutsemisest Saksamaal**
Mart Rahkema, firma “Radiant Dyes” esindaja, Saksamaa15.30-15.50 **Eesti ettevõtja praktilised kogemused tegutsemisest Saksamaal**
Andres Pajuste- PreDe AS & Zircon Tools AS, Eesti

15.50-16.00 Kokkuvõtted ja seminari lõpetamine

16.15- 18.30 Vastuvõtt Kaubanduskoja sisehoovis. Vihma korral
koja ruumides.

Osavõtutasu: Kaubanduskoja liikmele 300 kr + km, mitteliikmele 600 kr + km.

Ainult vastuvõtul osalejale osalemistasu 150 kr + km.

Huvi korral palume eelnevalt registreeruda.

Lisainfo ja registreerimine: LIIS LIIVOJA, Tel: 644 3859 • E-post: liis@koda.ee

22 Rahvusvahelised üritused

ELMIA SUBCONTRACTOR 14.-17. novembril 2006

14.-17. novembril 2006. aastal toimub Jönköpingis iga-aastane allhankemess ELMIA Subcontractor (www.elmia.se/subcontractor/), mis on suurim omataoline Põhja-Euroopas. Nimetatud mess hõlmab nii masina-, metalli- ja plastmassitööstust kui ka elektroonikat jm. Eesti ettevõtjad on riikliku ühisstendiga ELMIA allhankemessil osalenud juba kaheksa korda.

Messil on esindatud järgmised valdkonnad:

- Toormaterjalid ja pooltooted;
- Tooted ja komponendid;
- Seadmed ja tööriistad;
- Tootmismeetodid ja töötlemine;
- Teenused ja organisatsioonid.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda organiseerib 2006. aastal ELMIA allhankemessil Eesti ettevõtjate ühisstendi hallis B, mille suurus on seekord 77 m². Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus

toetab osaliselt ühisstendi ekspositsioonipinna, stendi kujunduse ja ülesehituse organiseerimist. Pakume ühisstendil osalevatele eksponentidele ka kompleksset reisipaketti koos majutuse, lennu- või laeva- ning rongipiletitega.

Miinumipakett: pind 3 300 krooni/m² (miinumipind ühele eksponendile 10 m², sisaldab pinna renti, kujundust, ülesehitust, alfabeetilisse messikataloogi kandmist, sissekannet stendistide voldikusse, osalist messikaupade transporti ning tehnilist abi kohapeal). Hind kokku ühele eksponentfirmale on 33 000 krooni.

NB! Registreerimine 9. juunini.

Lisainfo ja registreerimine:

LIIS LIIVOJA

Tel: 644 3859 • E-post: liis@koda.ee

Äriviit Iiri Vabariiki ja Põhja-Iirimaale - Dublin, Belfast, Cork

29.10.-3.11.2006

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda koostöös Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse, Tallinna Ettevõtlusameti ja EV Välisministeeriumiga korraldab käesoleva aasta oktoobri lõpus - novembri alguses Eesti ettevõtjatele äriviit Iiri Vabariiki ja Põhja-Iirimaale (Dublin, Belfast ja Cork).

Kõigis linnades on kavas korraldada Eestit tutvustav seminar ning kontaktkohtumised kohalike ettevõtjatega. Dublinis (31.10) juhib delegatsiooni ning avab Eestit tutvustava seminari Eesti Vabariigi välisminister hr Urmas Paet. Belfastis (30.10) ja Cork'is (01.11) juhib delegatsiooni ning avab seminari Tallinna Linnapea hr Jüri Ratas.

Täpne programm, ajakava ja hind on veel täpsustamisel. Vaata ka www.koda.ee. Huvilistel palume aga juba aegsasti ühendust võtta rahvusvaheliste suhete osakonnaga.

Koostööpartnerid:

← **ESTONIAN AIR**

Tallinna **Ettevõtlusamet**

Lisainfo ja registreerimine:

ANNELI VALGE, Tel: 644 3859 • E-post: anneli@koda.ee

EL-HIINA KONTAKTMESS

9.-10. novembril 2006 Chengdus

Tihendamaks koostööd Euroopa riikidega korraldatakse Hiina Rahvusvahelise Kaubanduse Nõukogu (*China Council for the Promotion of International Trade – CCPIT*) eestvedamisel 9.-10. novembril 2006 Chengdus (Edela-Hiinas) rahvusvaheline kontaktmess EU-CHINA Partenariat, millel osaleb 500 firmat Hiinast ja kuhu oodatakse 400 firmat kõigest 25-st Euroopa Liidu liikmesriigist.

Kaubanduskojal on võimalus panna kokku Eesti ettevõtete delegatsioon kontaktmessil osalemiseks. Osalemisvõimalust pakutakse meie kuni 10-le (eelkõige väikese ja keskmise suurusega) ettevõttele.

Üritusel on võimalik luua kontakte nii Hiina firmadega kui ka teiste EL liikmesriikide külustusfirmadega. Kohtumiste ajagraafikud määratakse spetsiaalse arvuti-programmi abil, mis eeldab, et kõik üritusel osalejad kantakse oma profiilide ja kohtumissoovidega ühtsesse elektroonilisse andmebaasi. Selleks vajaliku ankeedi saate Kaubanduskojast.

Hiina firmad on koondatud 8 erineva valdkonna alla:

- Põllumajandus ja põllumajandustoodang (ka biotehnoloogia)
- Turism (ka restoranid, ostukeskused, suveniirid, rahvusparkide kinnisvara arendamine)
- Tervishoid (ravimid, meditsiiniseadmed ja-instrumendid)
- Keskkonnatehnoloogia ja -teenused
- Erinevad masinad, ehitusmasinad, tööriistad
- Ehitus- ja masinatööstus
- Infotehnoloogia, arvuti- ja tarkvaratööstus
- Elektroonikakomponendid

Hiina firmad otsivad erinevaid koostöövõimalusi alustades toodangu müügist kuni ühisfirma loomiseni. Rohkem infot vt www.euchinapartenariat.com. Hiina firmade kohta on koostamisel nii paberkataloogid kui ka CD-d.

Pakume Hiina kontaktmessi külastamiseks järgmist paketti:

- 6. novembril kell 15.25 – väljalend Tallinnast läbi Helsingi Pekingisse
- 7. novembril kell 07.35 – saabumine Pekingisse, kogu päev Pekingis, ööbimine
- 8. novembril kell 10.30 – lend Chengdusse, 3 järgmist ööd majutust Chengdus

9.-10. novembril – EU-China Partenariat

- 11. novembril kell 09.50 – lend Shanghaisse, pärastlõuna Shanghais, ööbimine
- 12. novembril kell 11.05 – väljalend Pekingist läbi Helsingi Tallinnasse (kell 17.00)

Paketi maksumus ühele inimesele on 28 900 krooni (lennupiletid, majutus, transferid, galaõhtusöök 9. novembril, eelregistreeritud kohtumised, korraldus), osaliselt lisandub käibemaks. Kuna lennupiletite broneering antud hinnaklassis on kehtiv vaid juunikuul lõpuni, palume huvilistel koheselt ühendust võtta. Alates juulikuust kehtivad registreerijaile kõrgemad hinnad.

SIRJE PUUST-MUMME

E-post: sirje@koda.ee • Tel: 644 3859

SOOME METALLIFIRMADE KONTAKTPÄEV

15. juunil Jõhvis

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Jõhvi esindus korraldab 15. juunil kell 11.00-13.00 Soome metallifirmade kontaktpäeva. Kontaktpäev toimub Jõhvis, aadressil Pargi 27, I korruse saalis.

Osalevad järgmised Soome ettevõtted:

- Sarjalaite Oy, Sälinkää
- Rondel Oy, Mäntsälä
- EH-Tekno Oy, Järvenpää
- OP-Jousiteos Oy, Tuusula
- Pumpulohja Oy, Saukkola
- Karkkilan Teollisuuspalvelu Katepa Oy, Karkkila
- Lautex Oy, Nummela

Soome ettevõtted soovivad leida kontakte järgmistes valdkondades:

- Surveanumate keevitamine
- Mitmesuguste masinaosade tootmine
- Ripplagede komponentide tootmine
- Ehitusel kasutatavate masinate (betooni segistid) tootmine
- Ehitusel kasutatavate kinnituste tootmine
- Mitmesuguste vedrude tootmine
- Teede liivatamiseks kasutatavate kärude tootmine
- Metallosade tootmine valgustitele
- Aedade, staadionipiirete ja eraldustarade komponentide tootmine

Kontaktpäeval osalemise hind Kaubanduskoja liikmele 150 krooni, hind mitteliikmele on 300 krooni. Kontaktpäeva organiseerijatel on õigus teha kavas muudatusi.

Registreerimine ja info: MARGUS ILMJÄRV

Jõhvi esindus
Tel: 337 4950
E-post: margus@koda.ee

24 Resümees

Календарь международных мероприятий**В июне**

- 5 июня – контактный день испанских фирм
- 6 июня – семинар «Целевой рынок - Германия»

В сентябре

- 26 сентября – финский семинар
- 29 сентября – петербургские фирмы в Таллинне

В октябре

- 18 октября – контактный день донецких фирм
- С 29 октября по 3 ноября – бизнес-делегация поедет в Ирландию
- С 30 октября по 3 ноября – бизнес-делегация поедет в Белоруссию

В ноябре

- С 6 по 12 ноября – бизнес-делегация на партенариате ЕС-Китай
- 8 ноября – контактный день голландских фирм
- С 14 по 17 ноября – общий стенд Эстонии на ярмарке ELMIA

Более подробная информация на русскоязычном сайте Торговой палаты (www.koda.ee)

Сирье Пууст-Мумме

Зав. отделом международных отношений

Тел. 644 3859, эл. почта: sirje@koda.ee

Примите участие в ярмарке субподрядчиков ELMIA SUBCONTRACTOR с 14 по 17 ноября 2006 года

С 14 по 17 ноября 2006 года в Йончёпинге пройдет ежегодная ярмарка субподрядчиков ELMIA Subcontractor (www.elmia.se/subcontractor/), самая крупная из подобных ярмарок в Северной Европе. На ярмарке будут представлены как машиностроительная, металлообрабатывающая и пластмассовая промышленность, так и электроника и пр. В прошлом, 2005 году, на площади 17 500 квадратных

метров разместились 1200 экспонентов из 31 государства, ярмарку посетили 15 716 человек. Цифры показывают тенденцию роста. Эстонские предприниматели с общегосударственным стендом участвовали в ярмарке субподрядчиков ELMIA уже восемь раз.

На ярмарке представлены следующие области:

- сырье и полуфабрикаты;
- изделия и компоненты;
- оборудование и рабочие инструменты;
- производственные методы и обработка;
- услуги и организации.

Эстонская торгово-промышленная палата на ярмарке субподрядчиков ELMIA 2006 организует для эстонских предпринимателей общий стенд в холле В, площадь которого на этот раз составит 77 м².

Целевое учреждение развития предпринимательства частично поддерживает организацию экспозиционной площади, оформление совместного стенда и создание экспозиции.

Минимальный пакет:

площадь 3300 крон/м² (минимальная площадь для одного экспонента 10 м², содержит аренду площади, оформление, создание экспозиции, внесение в алфавитный каталог ярмарки, внесение в буклет стендов, частичную транспортировку предназначенных для ярмарки товаров и техническую помощь на месте).

Общая цена для одной фирмы-экспонента: 33 000 крон

Участвующим в совместном стенде экспонентам мы предлагаем также комплексный рейсовый пакет, включающий размещение и билеты на самолет или паром и поезд.

Регистрация до 9 июня 2006 года.

Лиис Лийво

Руководитель проектов отдела международных отношений
Тел. 644 3859
Эл. почта: liis@koda.ee

Контактная ярмарка ЕС-Китай 9 и 10 ноября 2006 в Чэнду

В целях более тесного сотрудничества с европейскими государствами под эгидой Совета международной торговли Китая (China Council for the Promotion of International Trade – ССПИТ) 9 и 10 ноября 2006 г в городе Чэнду (Западный Китай) будет организована международная контактная ярмарка EU-CHINA Partenariat, где участвуют 500 китайских фирм и ожидается приезд 400 фирм из всех 25 государств-членов Европейского союза.

Торговой палате предоставлена возможность составить делегацию эстонских предпринимателей для участия в этой контактной ярмарке. Возможность участия предлагается максимально 10 нашим предприятиям, прежде всего малым и средним.

На ярмарке можно установить контакты как с китайскими фирмами (host companies), так и с фирмами, прибывающими из государств-членов ЕС (visitor companies). График встреч составляется компьютером по специальной программе, которая предусматривает, что все участники мероприятия (как host, так и visitor-companies) будут занесены по своим профилям и пожеланиям встреч в единую электронную базу данных. Необходимую для этого анкету можно получить у нас.

Китайские фирмы сгруппированы по 8 разным отраслям:

- 1) Сельское хозяйство и сельхозпродукция (также биотехнология)
- 2) Туризм (также рестораны, торговые центры, сувениры, развитие национальных парков)
- 3) Здравоохранение (лекарства, медицинское оборудование и инструменты)
- 4) Технология окружающей среды, услуги в этой области
- 5) Различные машины, строительные машины, инструменты
- 6) Стойкая индустрия и машиностроение

- 7) Информационная технология, электронная промышленность и программное обеспечение
8) Компоненты электроники

Китайские фирмы ищут различные возможности для сотрудничества, начиная с продажи своей продукции до создания совместных предприятий. Больше информации можно найти на сайте www.euchinapartenariat.com.

Составляется каталог китайских фирм как на бумаге, так и в виде CD, однако окончательная версия пока до нас не дошла.

Рейс состоится с 6 по 12 ноября. Для посещения китайской контактной ярмарки предлагаем следующий пакет:

6.11 в 15.25 вылет из Таллинна

через Хельсинки в Пекин

7.11 в 07.35 прибытие в Пекин, весь

день в Пекине с ночёвкой там

8.11 в 10.30 вылет в Чэнду,

размещение на 3 ночи в Чэнду

9-10.11 EU-China Partenariat

11.11 в 09.50 вылет в Шанхай,

послеобеденное время и ночёвка в

Шанхае

12.11 в 11.05 вылет через Хель-

синки в Таллинн, прибытие в 17.00

Стоимость пакета для одного человека 28 900 крон (авиабилеты, размещения, трансферы, торжественный ужин 9.11, предварительно зарегистрированные встречи, организационные расходы) частично прибавится НСО.

Так как броня авиабилетов в данном классе цен действительна только до конца июня, просим заинтересованных незамедлительно связаться с нами. Для тех, кто регистрируется в июле, цены будут выше.

Сирье Пууст-Мумме

Зав. отделом международных отношений

Эл. почта: sirje@koda.ee.

Тел. 644 3859

Soome

- Eelteade kontorimööbli ostmise kohta. Pakkumismenetluse plaanitav alguskuupäev 25.09.06. **Kood 1048**
- Ostetakse järgmisi tooteid: tualettpaber, taskurätikud, käterätikud ja salvrätikud. Tähtaeg 15.06.06. **Kood 1049**
- Hange köögi pesemis- ja puhastusvahendite ostmiseks. Tähtaeg 20.07.06. **Kood 1050**
- Hange andmeedastusteenuste loomiseks ja ülalpidamiseks. Pakkumiste esitamise tähtaeg 15.08.06. **Kood 1051**
- Ostetakse generaatoreid, hüdroturbiine, trafosid. Pakkumised võib esitada inglise või soome keeles. Tähtaeg 21.06.06. **Kood 1052**
- Satelliidiliini renditeenused (kaitseotstarbeline). Pakkumised võib esitada inglise või soome keeles. Tähtaeg 30.06.06. **Kood 1053**
- Hange erinevate ehitustööde teostamiseks - torujuhtmete ja kaablite abitööd, ventilatsiooni- ja kliimaseadmete paigaldamine, elektriseadmete paigaldustööd, elektrotehnilised paigaldustööd. Tähtaeg 30.06.06. **Kood 1054**
- Ostetakse majapidamiskindaid. Tähtaeg 15.08.06. **Kood 1055**

Läti

- Hange geoloogiliste uuringuteenuste kohta. Tähtaeg 19.06.06. **Kood 1056**
- Kraanade remondi- ja hooldusteenuste hange. Tähtaeg 20.06.06. Pakkumisi võib esitada inglise või läti keeles. **Kood 1057**
- Ostetakse ravimeid. Tähtaeg 19.06.06. **Kood 1058**
- Ostetakse keemilisi aineid, keemiatooteid ja tehiskiude, mõõte- ja kontrolliseadmeid, vedelikupaagi puhastusteenuseid. Pakkumisi võib esitada erinevatele osadele inglise või läti keeles. Tähtaeg 03.07.06. **Kood 1059**
- Hange laevade teisendusteenuste, laevade remonditeenuste ja metallpaakide kohta. Tähtaeg 06.07.06. Pakkumised esitada inglise või läti keeles. **Kood 1060**

Leedu

- Ostetakse jalatseid, spordijalatseid, erijalatseid. Tähtaeg 20.06.06. **Kood 1061**
- Ostetakse kirurgilise õmbluse materjali. Tähtaeg 20.06.06. **Kood 1062**

- Ostetakse politsei vormirõivaid. Tähtaeg 23.06.06. **Kood 1063**
- Ostetakse kõvasid plastkonteinereid. Tähtaeg 27.06.06. **Kood 1064**
- Ostetakse erinevaid toiduaineid (imikutoitu, puljongit, võid, kodujuustu, mune, magusaid küpsiseid, tange, kana jautustükke, piimatootsmeid, kooke, kalatootsmeid ja -konserve. Tähtaeg 27.06.06. **Kood 1065**
- Eelteade ööbinoklite ostmise kohta. Hange alguskuupäev 15.07.06. **Kood 1066**
- Hange projektijuhtimisteenuste (v.a ehitus) ja planeerimise nõustamisteenuste ostmiseks. Tähtaeg 04.07.06. **Kood 1067**
- Hange mööbli ostmiseks. Tähtaeg 04.07.06. **Kood 1068**
- Hangitakse turvatrukiseid. Tähtaeg 04.07.06. **Kood 1069**
- Ostetakse tarkvaralitsentse. Tähtaeg 13.07.06. **Kood 1070**

Rootsi

- Ostetakse puittooteid, majaehitusmaterjale ja seonduvaid tooteid (hange on jagatav osadeks). Tähtaeg 17.07.06. **Kood 1071**
- Ostetakse immutatud/töödeldud puittooteid. Tähtaeg 10.07.06. **Kood 1072**
- Hange puitkilpide, spoonide jm majaehitusmaterjalidele. Tähtaeg 07.07.06. **Kood 1073**
- Ostetakse 180 000 paari rohelisi aluspükse kaitsevaldkonna tarbeks. Tähtaeg 06.07.06. Pakkumisi võib esitada inglise või rootsi keeles. **Kood 1074**
- Ostetakse maast laeni (nn Prantsuse) aknaid ja tavalisi aknaid. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 27.06.06. **Kood 1075**
- Hange keraamiliste plaatide ostmiseks ning plaatimistööde teostamiseks. Tähtaeg 07.07.06. **Kood 1076**
- Hange ehituse viimistlustööde ja kapiitaalremondi- ja renoveerimistööde teostamiseks. Tähtaeg 03.07.06. **Kood 1077**

Lisainfo:

LEA AASAMAA

Tel: 644 8079 • E-post: lea@koda.ee

Hanketeadete lühikirjeldusi on võimalik lugeda ka Kaubanduskoja kodulehel: www.koda.ee > Teenused > Hanked.

26 Uued liikmed • Koostööpakkumised

Tegevliikmetena on Kaubanduskojaga liitunud järgmised firmad:

ADVANCED INTERIOR SOLUTIONS OÜ	Harjumaa	603 5411	Mööbli tootmine ja turustamine.
AHASTE PUIT OÜ	Pärnu	56 615 581	Mööbli tootmine, uste ja akende ja muude puust toodete valmistamine. Metsatöötlemine.
ARTIG KV OÜ	Tallinn	611 0222	Kinnisvara arendus ja vahendus.
CONCEPT PROJECTS OÜ	Keila	50 54 730	Kosmeetikatoodete vahendus.
ECO TARGET ESTONIA OÜ	Tallinn	641 5545	Spordikaupade tootmine ja eksport. Spordirajatiste rajamine ja haldamine.
FORKALA OÜ	Tallinn	653 5957	Forellikasvatus. Punase kaaviari müük.
GRENADER GRUPP OÜ	Tallinn	681 7200	Kirjastamine.
MADEN TRANS OÜ	Pärnu	56 255 957	Autoremont. Autotransport. Metsatehnika ost-müük.
MARMOK OÜ	Rapla	51 50 684	Valumarmorist vannitoaavalamute valmistamine.
NOVA HAUS ELEMENT OÜ	Tallinn	50 79 530	Seinaelementidest monteeritavate puitmajade tootmine.
PAIDE MEK AS	Paide	385 0646	Üldehitustööd. Viimistlustööd. Kanalisatsioonitrasside ehitus. Metallkonstruktsioonide ehitus ja paigaldamine.
POSTIMEES AS	Tallinn	666 2202	Ajalehtede trükkimine, ajalehtede kirjastamine. Uudiste edastamine internetis. Kliendi- ja reklaamlehtede avaldamine.
RENTMAN RENT OÜ	Tallinn	641 2575	Tööjõurent.
TIIMARI BALTIC AS	Tallinn	655 9271	Jaekaubandus.
UNISTAR-AUTO OÜ	Viljandi	435 5920	Uute ja kasutatud autode müük. Toyota ja Citroen esindus, remont ja hooldus. Autorent. Varuosade müük. Rollerite ja ATV-de müük. Autopesu.
VESIROOS OÜ	Kohila	489 2151	Üldehitus. Ehitusmaterjalide müük.
WORKPOWER OÜ	Tallinn	606 1706	Personaliteenused, tööturuteenuste osutamine.

- Ungari firma, mis tegeleb metallkangaste hulgmüügiga (vase ja hõbedaga kaetud kangad erinevate terviseprobleemide ennetamiseks ja vähendamiseks) otsib ärikontakte toodete müügiks Euroopas. **Kood 11252**
- Itaalia firma, mis on spetsialiseerunud tüüpiliste Brasiilia gastronoomiatoodete tootmisele, otsib uusi koostööpartnereid ja võimalikke müügiesindajaid Euroopas. **Kood 11253**
- Termoplastika valdkonnas tegutsev suurim tööstus Türgis pakub müügiks erinevaid tooteid. Oodatud ka muud erinevad koostööpakkumised. **Kood 11254**
- Väli- ja sisebasseinide ning massaaži- ja lihtvannide tootja Indoneesiast otsib kontakte toodete müügist/ vahendusest huvitatud osapooltega. **Kood 11255**
- Brasiilia ettevõtte, mis toodab ja vahendab kohalike tootjate poolt valmistatud erinevaid tooteid (piimatooted, kohv, suhkur, karastus- ja alkohoolsed joogid, puuviljad ja mahlad jms) soovib alustada kaubandusalast koostööd Eesti firmadega. **Kood 11256**
- Ekspordi-impordi ja agenditeenuseid pakkuva ettevõtte Egiptuses pakub Euroopa firmadele võimalusi mitmesuguste soovitud/pakutavate toodete ostuks/müügiks. **Kood 11257**
- Rõivatööstuses tegutsev Bangladeshi firma pakub välisfirmadele nii valdkonnasiseste toodete esindusvõimalusi kui ka kliendi soovidele vastavate rõivaste tootmist. **Kood 11258**
- Indias tegutsev kodusisustustoodete tootja (mööbel, dekoratiivsed elemendid ja kaunistused jms) ja eksportöör on huvitatud turgude laiendamisest Euroopasse ja otsib kontakte vahendus- ja müügiagentidega mainitud toodetele. **Kood 11259**
- Ungari firma, toodab ladustamiseks/hoiustamiseks mõeldud konteinereid (roostevabast terasest), soovib alustada tehnoloogiaalast koostööd. **Kood 11260**
- Ehitusvaldkonnas sadamate konstrueerimisega tegelev Hispaania firma otsib kontakte ettevõtetega samas valdkonnas. **Kood 11261**
- Ungari firma, toodab kõrgsurve tehnoloogial põhinevaid lamineeritud materjale (mitmed erinevad kasutusvõimalused) otsib kaubandus- ja tehnoloogiaalast koostööd. **Kood 11262**
- Taani moedisaini ja rõivatööstuse valdkonnas tegutsev väikeettevõtte otsib rahvusvahelise moeäri kogemustega eksperti/agenti. **Kood 11263**
- Erinevate kaupade, transpordi jms kvaliteedi ja kvantiteedi kontrollimise ning tehnilise järelevalvega tegelev ettevõtte Poolas pakub oma teenuseid ning soovib laiendada koostööpartnerite ringi. **Kood 11264**
- Tsehhi maksu- ja raamatupidamiskonsultatsioone ja teenuseid koostööd otsustavatele välisfirmadele osutav ettevõtte, on huvitatud koostööst antud valdkonnas. **Kood 11265**

Täpsem info:
KAIRI JÕESALU

Tel: 644 8079 • E-post: einfo@koda.ee

ÕPPEPÄEV: E HITUSHANKED LÄBIPAISTVAMAKS!

16. juunil Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda kutsub Teid osalema õppepäeval – Ehitushanked läbipaistvaks! Seminar toimub 16. juunil, algusega kell 10.00 Kaubanduskojas. Tule ja osale, et viia end kurssi ehitusvaldkonnas toimuvate viimaste arengute ja muutustega!

Seminaril käsitletavat teemad:

- Ehitustöö kui riigihanke objekt – mõisted, töövõtumeetodid;
- Hankemenetlused ja nende tähtsamad erinevused;
- Ehitustööde riigihangete pakujate pädevusnõuded – pakujate kvalifitseerimine, pakujate ametlik nimekirj;
- Pakkumiste esitamine – mida tähele panna?
- Pakkumiste avamine;
- Ehitustööde hankelepingud - lepingute üldised tingimused, lepingute liigid, tagatised ja kindlustus, lepingu dokumendid ja tehnilised dokumendid;
- Vaidlustamise protseduur, vastutus;
- Euroopa Liidu uued riigihangete direktiivid, nende jõustamine;
- Üldised kavandatavad muudatused uues riigihankeseaduses seonduvalt direktiividega;

- Millele peaks pakujad tähelepanu pöörama pakkumiste koostamisel, levinumad vead?
- Millised võiksid olla nn edukuse kriteeriumid?
- Kas kogemus õpetab?

Ettekandega esineb Ehitusettevõtjate Liidu jurist Helje Johansoo, praktilisi näited edukast osalemisest ehitushangetel jagab 2004. aasta edukaim pakkuja ehitusvaldkonna riigihangetel - Facio Ehitus AS esindaja ning näpunäited potentsiaalsetele pakujatele jagab avaliku sektori hankija.

Osavõtutasu Kaubanduskoja liikmele 550 krooni, mitteliikmele 1 100 krooni (hinnad sisaldavad käibemaksu).

* Korraldajal on õigus teha programmis muudatusi.

Lisainfo ja registreerimine:

LEA AASAMAA

E-post: lea@koda.ee • Tel: 644 8079

SINU ARVAMUS ON MEILE OLULINE!

Just seetõttu pakume Sulle võimaluse kaasa rääkida
26.-27. oktoobril toimuva Pärnu Raamatupidamiskonverentsi
korraldamisel.

Oma arvamust saad avaldada kuni 15. juunini Raamatupidaja.ee
kodulehel www.raamatupidaja.ee.

Enne jaanipäeva premeerime ühte õnnelikku
vastajat konverentsi vabapääsmega!

Kaubanduskoja liikmetele on konverentsil osalemine soodushinnaga.

Partnerid:

SEB
EESTI ÜHISPANK

www.koda.ee

KAS KOGENUD KARUOTT VÕI NOOR MÕMMIK?

Omavahelisel mõõduvõtmisel on võrdsed võimalused võitjate hulka pääseda nii traditsioonidega suurettevõttel kui ka nutikal väikefirmal.

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja Eesti Töandjate Keskliit kutsuvad kõiki ettevõtteid osalema juba traditsiooniks saanud konkurssidel:

ETTEVÕTLUSE AUHIND 2006 EESTI ETTEVÕTETE KONKURENTSIVÕIME EDETABEL 2006

Ankeedid, konkursi tingimused ja sel aastal osalevad firmad leiata aadressilt www.ki.ee/konkurss2006

Ankeetide saatmise tähtaeg on 8. juuni 2006.